

32004R0883

30.4.2004.

EIROPAS SAVIENĪBAS OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 166/1

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 883/2004**(2004. gada 29. aprīlis)****par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu****(Dokuments attiecas uz EEZ un Šveici)**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

- (4) Jāievēro valstu sociālās nodrošināšanas tiesību aktu īpatnības un jāizstrādā vienīgi koordinācijas sistēma.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, jo īpaši tā 42. un 308. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu, kas iesniegts pēc apspriešanās ar sociālajiem partneriem un Migrējošā darbaspēka sociālās drošības administratīvo komisiju ⁽¹⁾,

- (5) Ar šādu koordināciju Kopienā ir jānodrošina, lai dažādajos valstu tiesību aktos būtu vienlīdzīga attieksme pret attiecīgajām personām.

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā izklāstīto procedūru ⁽³⁾,

- (6) Ciešās saistības dēļ starp sociālā nodrošinājuma tiesību aktiem un līgumu noteikumiem, kuri papildina vai aizstāj minētos tiesību aktus un par kuriem ir lēmušas valstu iestādes, padarot tos obligātus vai paplašinot to darbības jomu, var būt vajadzīga līdzīga aizsardzība attiecībā uz minēto noteikumu piemērošanu kā tā, ko sniedz šī regula. Pirmām kārtām varētu izvērtēt to dalībvalstu pieredzi, kuras ir paziņojušas par tādām shēmām.

tā kā:

(1) Valstu sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijas noteikumi ietilpst personu brīvās pārvietošanās regulējumā, un tiem jāsekmē dzīves kvalitātes un nodarbinātības nosacījumu uzlabošana.

- (7) Nopietno atšķirību dēļ, kas pastāv starp valstu tiesību aktiem attiecībā uz personām, uz kurām tie attiecas, ir vēlams noteikt principu, ka šī regula jāpiemēro dalībvalsts piederīgajiem, bezvalstniekiem un bēgļiem, kuri ir rezidenti dalībvalsts teritorijā, ja uz šīm personām attiecas vai ir attiekušies vienas vai vairāku dalībvalstu sociālās nodrošināšanas tiesību akti, kā arī viņu ģimenes locekļiem un viņu apgādību zaudējušajiem.

(2) Līgums neparedz nekādas citas pilnvaras, izņemot tās, kas noteiktas 308. pantā, lai veiktu atbilstošus pasākumus sociālā nodrošinājuma jomā attiecībā uz personām, kuras nav nodarbinātas personas.

(3) Padomes 1971. gada 14. jūnija Regula (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienā ⁽⁴⁾, ir vairākas reizes grozīta un atjaunināta, lai ņemtu vērā ne vien pārmaiņas Kopienas līmenī, ieskaitot Tiesas spriedumus, bet arī pārmaiņas tiesību aktos valstu līmenī. Šiem faktoriem ir tādas sekas, ka Kopienas koordinācijas noteikumi ir kļuvuši sarežģīti un gari. Tādējādi šo noteikumu aizstāšanai, tos vienlaicīgi modernizējot un vienkāršojot, ir būtiska nozīme personu brīvās pārvietošanās mērķa sasniegšanā.

- (8) Vispārējais vienlīdzīgas attieksmes princips ir īpaši svarīgs darba ņēmējiem, kas nedzīvo dalībvalstī, kurā tie tiek nodarbināti, ieskaitot pierobežas darbiniekus.

⁽¹⁾ OV C 38, 12.2.1999., 10. lpp. Un OV C ... (priekšlikums)

⁽²⁾ OV C 75, 15.3.2000., 29. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2003. gada 3. septembra Atzinums (vēl nav publicēts *Oficiālajā Vēstnesī*). Padomes 2004. gada 26. janvāra Kopējā nostāja (OV C 79 E, 30.3.2004., 15. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2004. gada 20. aprīļa Nostāja (vēl nav publicēta *Oficiālajā Vēstnesī*). Padomes 2004. gada 26. aprīļa Lēmums.

⁽⁴⁾ OV L 149, 5.7.1971., 2. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1386/2001 (OV L 187, 10.7.2001., 1. lpp.).

- (9) Tiesa dažos gadījumos ir sniegusi atzinumu par vienlīdzīgas attieksmes iespēju attiecībā uz nodrošinājuma summām, ienākumiem un faktiem; šis princips ir skaidri jāpieņem un jāattīsta, vienlaikus ievērojot likumīgo nolēmumu būtību un garu.

- (10) Tomēr princips traktēt dažus citas dalībvalsts teritorijā notikušus faktus vai notikumus tā, it kā tie būtu notikuši tās dalībvalsts teritorijā, kuras tiesību akti ir piemērojami, nedrīkstētu traucēt principam, ka apdrošināšanas, nodarbinātības, pašnodarbinātības vai dzīvesvietas periodi, kuri izpildīti atbilstoši citas dalībvalsts tiesību aktiem, tiek summēti ar tiem, kuri izpildīti atbilstoši kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem. Tālab periodi, kas izpildīti saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, jāņem vērā, tikai piemērojot periodu summēšanas principu
- (11) To faktu un notikumu pielīdzināšana, kas notikuši kādā dalībvalstī, nekādā gadījumā nevar padarīt citu dalībvalsti kompetentu vai tās tiesību aktus piemērojamus.
- (12) Ņemot vērā proporcionalitāti, jāparūpējas par to, ka tiek nodrošināts, lai faktu un notikumu pielīdzināšanas princips neizraisītu objektīvi nepamatotus rezultātus vai viena veida pabalstu pārklāšanos vienā un tajā pašā laikposmā.
- (13) Ar koordinācijas noteikumiem jānodrošina, lai personas, kas pārvietojas Kopienā, un viņu apgādībā esošās un viņu apgādību zaudējušās personas paturētu tiesības un priekšrocības, kas iegūtas vai kuru iegūšana notiek.
- (14) Šie mērķi jāsasniedz, jo īpaši, summējot visus periodus, ko ņem vērā saskaņā ar dažādu valstu tiesību aktiem, lai iegūtu vai paturētu tiesības uz pabalstiem un lai aprēķinātu pabalstu summu, un nodrošinot pabalstus dažādajām to personu kategorijām, uz ko attiecas šī regula.
- (15) Uz personām, kas pārvietojas Kopienā, jāattiecinā tikai vienas dalībvalsts sociālās nodrošināšanas shēma, lai novērstu valstu piemērojamo tiesību aktu noteikumu pārklāšanos un sarežģījumus, kas var rasties tās rezultātā.
- (16) Kopienā principā nav pamata sociālās nodrošināšanas tiesības padarīt atkarīgas no attiecīgās personas dzīvesvietas; tomēr konkrētos gadījumos, jo īpaši attiecībā uz īpašiem pabalstiem, kas ir saistīti ar attiecīgās personas ekonomisko un sociālo vidi, dzīvesvietu var ņemt vērā.
- (17) Lai iespējami efektīvi garantētu vienlīdzīgu attieksmi pret visām personām, kas nodarbinātas kādas dalībvalsts teritorijā, ir lietderīgi noteikt vispārīgu noteikumu, ka piemērojami tiesību akti ir tās dalībvalsts tiesību akti, kurā attiecīgā persona veic savu darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā.
- (18) Īpašos gadījumos, kad ir pamats citiem piemērojamības kritērijiem, jāatkāpjas no minētā vispārīgā noteikuma.
- (19) Dažos gadījumos maternitātes un līdzvērtīgus paternitātes pabalstus var saņemt māte vai tēvs un, tā kā tēvam šie pabalsti ir atšķirīgi no vecāku pabalstiem un šaurākā nozīmē ir pielīdzināmi maternitātes pabalstiem tādā ziņā, ka tos piešķir jaundzimušā bērna dzīves pirmajos mēnešos, ir lietderīgi kopīgi reglamentēt maternitātes un līdzvērtīgus paternitātes pabalstus.
- (20) Jāparedz aizsardzība slimības, maternitātes un līdzvērtīgu paternitātes pabalstu jomā apdrošinātām personām, kā arī viņu ģimenes locekļiem, kas dzīvo vai uzturas dalībvalstī, kura nav kompetentā dalībvalsts.
- (21) Noteikumi par slimības, maternitātes un līdzvērtīgiem paternitātes pabalstiem sastādīti, ņemot vērā Tiesas praksi. Noteikumi par iepriekšēju atļauju ir uzlaboti, ņemot vērā attiecīgos Tiesas lēmumus.
- (22) Īpašā pensiju prasītāju, pensionāru un viņu ģimeņu locekļu stāvokļa dēļ ir vajadzīgs, lai noteikumi, kas reglamentē apdrošināšanu slimības gadījumiem, būtu pielāgoti šai situācijai.
- (23) Ņemot vērā atšķirības starp dažādajām valstu sistēmām, dalībvalstīm ir lietderīgi, ja iespējams, paredzēt pierobežas darbinieku ģimenes locekļu ārstēšanu dalībvalstī, kurā šie darbinieki veic savu darbību.
- (24) Jāizveido īpaši noteikumi, kas reglamentē to, lai nepārklātos tie slimības pabalsti natūrā un slimības pabalsti naudā, kuri ir tāda paša veida kā pabalsti, uz kuriem attiecas Tiesas spriedumi Lietās C-21-5/99 *Jauch* un C-160/96 *Moleenaar*, ja vien minētie pabalsti attiecas uz to pašu risku.

- (25) Attiecībā uz pabalstiem sakarā ar nelaiemes gadījumiem darbā un arodslimībām aizsardzības nodrošināšanas nolūkā ir vajadzīgi noteikumi, kas attiecas uz tādu personu situāciju, kuras dzīvo vai uzturas dalībvalstī, kas nav kompetentā dalībvalsts.
- (26) Attiecībā uz invaliditātes pabalstiem jāizveido koordinācijas sistēma, kas respektētu valsts tiesību aktu īpatnības, jo īpaši attiecībā uz invaliditātes un tās progresēšanas atzīšanu.
- (27) Jāizstrādā vecuma pabalstu un apgādnieka zaudējuma pabalstu piešķiršanas sistēma gadījumiem, kad uz attiecīgo personu ir attiekušies vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti.
- (28) Ir jānosaka pensijas summa, ko aprēķina pēc metodes, kuru izmanto summēšanai un proporcionālam aprēķinam, un ko garantē Kopienas tiesību akti, ja valsts tiesību aktu piemērošana, ieskaitot samazināšanas, pārtraukšanas vai atcelšanas noteikumu piemērošanu, ir mazāk labvēlīga nekā iepriekš minētā metode.
- (29) Lai migrējošos darba ņēmējus un viņu apgādību zaudējušos aizsargātu no pārmērīgi stingras to valsts noteikumu piemērošanas, kas attiecas uz samazināšanu, pārtraukšanu vai atcelšanu, jāietver noteikumi, kas stingri reglamentē tādu noteikumu piemērošanu.
- (30) Kā Tiesa regulāri apstiprinājusi, Padomi neuzskata par kompetentu ieviest noteikumus, ar ko nosaka divu vai vairāku dažādās dalībvalstīs iegūto pensiju pārklāšanās aizliegumu, samazinot tās pensijas summu, kas iegūta saskaņā tikai ar valsts tiesību aktiem.
- (31) Pēc Tiesas uzskata minētie noteikumi ir jāievieš ar valsts tiesību aktiem, paturot prātā to, ka ar Kopienas tiesību aktiem jānosaka robežas ar valsts noteikumu piemērošanai, kas attiecas uz samazināšanu, pārtraukšanu vai atcelšanu.
- (32) Lai sekmētu darba ņēmēju pārvietošanās iespējas, īpaši lietderīgi ir veicināt nodarbinātības meklējumus dažādās dalībvalstīs; tādēļ jānodrošina ciešāka un efektīvāka koordinācija starp bezdarba apdrošināšanas shēmām un visu dalībvalstu nodarbinātības dienestiem.
- (33) Šās regulas darbības jomā jāietver ar likumu noteiktas pirmspensijas shēmas, tādējādi nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi un pirmspensijas pabalstu eksportēšanas iespēju, kā arī ģimenes un veselības aprūpes pabalstu piešķiršanu attiecīgajai personai saskaņā ar šās regulas noteikumiem; tomēr noteikums par periodu summēšanu nebūtu jāiekļauj, jo tikai dažās dalībvalstīs ir ar likumu noteiktas pirmspensijas shēmas.
- (34) Ņemot vērā to, ka ģimenes pabalstiem ir ļoti plaša piemērošanas joma, un paredzot aizsardzību situācijas, kuras var raksturot kā klasiskas, kā arī citās situācijās, kuras ir īpašas pēc rakstura un kurās uz pabalstiem ir attiecināmi Tiesas spriedumi apvienotajās lietās C-245/94 un C-312/94 *Hoever* un *Zachow* un Lietā C-275/96 *Kuusijärvi*, visi tādi pabalsti ir jāreglamentē.
- (35) Lai novērstu pabalstu nelikumīgu pārklāšanos, vajadzīgi noteikumi par prioritāti gadījumiem, kad tiesības uz ģimenes pabalstiem, ko paredz kompetentās dalībvalsts tiesību akti, pārklājas ar tām, ko paredz tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir ģimenes locekļu dzīvesvieta.
- (36) Uztura piemaksu avansi ir atmaksājami avansi, kas paredzēti, lai nodrošinātu kompensāciju par vecāka nespēju pildīt juridisko pienākumu uzturēt savu bērnu, kurš ir pienākums, kas izriet no ģimenes tiesībām. Tādēļ šie avansi nav jāuzskata par tiešu pabalstu no kolektīvā atbalsta ģimeņu labā. Ņemot vērā minēto specifiku, koordinācijas noteikumi tādām uztura piemaksām nebūtu jāpiemēro.
- (37) Kā Tiesa vairākkārt norādījusi, noteikumi par izņēmumiem no sociālās nodrošināšanas maksājumu "eksportējamības" principa ir precīzi jāinterpretē. Tas nozīmē, ka tie var attiekties tikai uz pabalstiem, kuri atbilst noteiktajiem nosacījumiem. Tātad šās regulas III sadaļas 9. nodaļu var piemērot tikai pabalstiem, kas ir gan īpaši, gan no iemaksām neatkarīgi un kas uzskaitīti šās regulas X pielikumā.
- (38) Jāizveido administratīva komisija, kurā ietilpst katras dalībvalsts valdības pārstāvis, kam ir konkrēti uzdots izskatīt visus administratīvos jautājumus vai interpretācijas jautājumus, kuri izriet no šās regulas noteikumiem, un sekmēt turpmāku sadarbību starp dalībvalstīm.

(39) Ir konstatēts, ka datu apstrādes pakalpojumu attīstībai un izmantošanai informācijas apmaiņā ir jāizveido Administratīvajai komisijai piesaistīta tehniskā komisija ar īpašiem pienākumiem datu apstrādes jomā.

(40) Lai datu apstrādes pakalpojumus izmantotu informācijas apmaiņā starp iestādēm, vajadzīgi noteikumi, kas garantē, ka dokumenti, kas iegūti apmaiņā vai izdoti, izmantojot elektroniskus līdzekļus, tiek pieņemti kā līdzvērtīgi papīra dokumentiem. Apmaiņa veicama saskaņā ar Kopienas noteikumiem par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un brīvu apriti.

(41) Lai sekmētu koordinācijas noteikumu piemērošanu, jāpieņem īpaši noteikumi, kas atbilst valstu tiesību aktu īpatnībām;

(42) Ievērojot proporcionalitātes principu, saskaņā ar priekšnoteikumu šās regulas darbības jomas attiecināšanai uz visiem Eiropas Savienības pilsoņiem, lai rastu risinājumu, kur būtu ņemti vērā visi ierobežojumi, kas saistīti ar to sistēmu īpatnībām, kam par pamatu ir dzīvesvieta, sakarā ar Dānijas sistēmas īpatnībām, ņemot vērā to, ka saskaņā ar spēkā esošajiem Dānijas tiesību aktiem (Pensiju likumu) minētās pensijas var eksportēt pēc 10 gadu nodzīvošanas, par liederīgu uzskatāms īpašs izņēmums, kas noteikts XI pielikumā pie ieraksta "Dānija" un attiecas tikai uz sociālās pensijas tiesībām vienīgi jaunajai ekonomiski neaktīvo personu kategorijai, uz kuru ir attiecināta šī regula.

(43) Ievērojot vienlīdzīgas attieksmes principu, sakarā ar Somijas sociālās nodrošināšanas tiesību aktu īpatnībām par liederīgu uzskatāms īpašs izņēmums, kas noteikts XI pielikumā pie ieraksta "Somija", kurš attiecas tikai uz valsts pensijām, kuru pamatā ir dzīvesvieta, un kura mērķis ir nodrošināt, lai valsts pensijas summa nevarētu būt mazāka par valsts pensijas summu, kas aprēķināta tā, it kā visi jebkurā dalībvalstī izpildītie apdrošināšanas periodi būtu izpildīti Somijā.

(44) Ir vajadzīga jauna regula, kas atceltu Regulu (EEK) Nr. 1408/71. Tomēr juridiskās noteiktības labad Regulai (EEK) Nr. 1408/71 jāpaliek spēkā un arī turpmāk tai jābūt tiesiskām sekām, izpildot atsevišķus Kopienas aktus un nolīgumus, kuros Kopiena ir līgumslēdzēja puse.

(45) Tādēļ, ka dalībvalstis nevar pienācīgi īstenot iecerētās darbības mērķi, proti, koordinēt pasākumus, lai garantētu personu brīvas pārvietošanās tiesību pilnvērtīgu izmantošanu, un minētās rīcības mērogu un seku dēļ šo mērķi labāk var sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var noteikt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma

5. pantā. Atbilstīgi minētajā pantā noteiktajam proporcionalitātes principam šī regula nosaka tikai tādus pasākumus, kas nepārsniedz minētā mērķa sasniegšanai nepieciešamo,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Definīcijas

Šajā regulā:

- a) "darbība nodarbinātas personas statusā" ir katra darbība vai līdzvērtīga situācija, ko par tādu uzskata tās dalībvalsts sociālās nodrošināšanas tiesību aktu piemērošanas nolūkā, kurā tiek veikta minētā darbība vai pastāv līdzvērtīgā situācija;
- b) "darbība pašnodarbinātas personas statusā" ir katra darbība vai līdzvērtīga situācija, ko par tādu uzskata tās dalībvalsts sociālās nodrošināšanas tiesību aktu nolūkā, kurā tiek veikta minētā darbība vai pastāv līdzvērtīgā situācija;
- c) "apdrošināta persona" saistībā ar sociālās nodrošināšanas jomām, uz kurām attiecas III sadaļas 1. un 3. nodaļa, ir katra persona, kas atbilst pabalstu tiesību nosacījumiem, kuri noteikti tās dalībvalsts tiesību aktos, kura saskaņā ar II sadaļu ir kompetenta, ņemot vērā šās regulas noteikumus;
- d) "ierēdnis" ir persona, ko dalībvalsts, kuras administrācija viņu nodarbina, uzskata par tādu vai pielīdzina tādām;
- e) "īpaša shēma ierēdņiem" ir katra sociālā nodrošinājuma shēma, kas atšķiras no sociālās nodrošināšanas vispārīgās shēmas, kuru piemēro nodarbinātām personām attiecīgajā dalībvalstī, un kas tieši attiecas uz visiem ierēdņiem vai dažām viņu kategorijām;
- f) "pierošanas darbinieks" ir katra persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, bet dzīvo citā dalībvalstī, kurā parasti atgriežas katru dienu vai vismaz vienreiz nedēļā;
- g) "bēglis" lietots tādā nozīmē, kāda šim vārdam piešķirta 1951. gada 28. jūlijā Ženēvā parakstītās Konvencijas par bēgļu statusu 1. pantā;

- h) "bezvalstnieks" lietots tādā nozīmē, kāda šim vārdam piešķirta 1954. gada 28. septembrī Ņujorkā parakstītās Konvencijas par bezvalstnieku statusu 1. pantā;
- i) "ģimenes loceklis" ir:
- 1) i) katra persona, ko definē vai atzīst par ģimenes locekli vai uzskata par mājsaimniecības locekli tiesību aktos, kuros paredzēti pabalsti;
  - ii) attiecībā uz pabalstiem natūrā, kas paredzēti III sadaļas 1. nodaļā par slimību, maternitātes un līdzvērtīgiem paternitātes pabalstiem, – katra persona, ko definē vai atzīst par ģimenes locekli vai uzskata par mājsaimniecības locekli tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā viņa dzīvo;
  - 2) ja dalībvalsts tiesību akti, kas ir piemērojami saskaņā ar 1. apakšpunktu, nenoskaidro ģimenes locekļus no citām personām, kam tie ir piemērojami, tad laulāto, nepilngadīgos bērnus un apgādībā esošos bērnus, kas sasnieguši pilngadību, uzskata par ģimenes locekļiem;
  - 3) ja saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir piemērojami saskaņā ar 1. un 2. apakšpunktu, personu uzskata par ģimenes locekli vai mājsaimniecības locekli tikai tad, ja viņa dzīvo tajā pašā mājsaimniecībā, kurā apdrošinātā persona vai pensionārs, šo nosacījumu uzskata par izpildītu, ja attiecīgā persona ir galvenokārt atkarīga no apdrošinātās personas vai pensionāra;
- j) "dzīvesvieta" ir vieta, kurā persona pastāvīgi dzīvo;
- k) "uzturēšanās" ir atrašanās pagaidu dzīvesvietā;
- l) "tiesību akti" attiecībā uz katru dalībvalsti ir normatīvie akti, citas tiesību normas un visi pārējie izpildes pasākumi, kas saistīti ar 3. panta 1. punktā minētajām sociālā nodrošinājuma jomām;
- Šis jēdziens neietver līgumu noteikumus, izņemot tos, kas kalpo tāda apdrošināšanas pienākuma īstenošanai, kurš izriet no iepriekšējā apakšpunktā minētajiem normatīvajiem aktiem, vai uz ko attiecas valsts iestāžu lēmums, ar kuru tos padara saistošus vai paplašina to darbības jomu, ja attiecīgā dalībvalsts par to nāk klajā ar deklarāciju, ko dara zināmu Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam un Eiropas Savienības Padomes priekšsēdētājam. Minēto deklarāciju publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*;
- m) "kompetentā varas iestāde" attiecībā uz katru dalībvalsti ir tas ministrs, ministri vai citas līdzvērtīgas varas iestādes, kas atbild par sociālā nodrošinājuma shēmām visā attiecīgās valsts teritorijā vai kādā tās daļā;
- n) "Administratīvā komisija" ir 71. pantā minētā komisija;
- o) "īstenošanas regula" ir 89. pantā minētā Regula;
- p) "iestāde" attiecībā uz katru dalībvalsti ir organizācija vai varas iestāde, kas atbild par visu tiesību aktu vai to daļas piemērošanu;
- q) "kompetentā iestāde" ir:
- i) iestāde, kurā attiecīgā persona ir apdrošināta brīdī, kad tiek iesniegts pieteikums pabalsta saņemšanai; vai
  - ii) iestāde, no kuras attiecīgā persona ir tiesīga vai būtu tiesīga saņemt pabalstus, ja viņa vai kāds viņas ģimenes loceklis vai ģimenes locekļi pastāvīgi dzīvotu tās dalībvalsts teritorijā, kurā atrodas šī iestāde; vai
  - iii) iestāde, kuru norīkojusi attiecīgās dalībvalsts kompetentā varas iestāde; vai
  - iv) tādas shēmas gadījumā, kura saistīta ar darba devēja pienākumiem attiecībā uz 3. panta 1. punktā noteiktajiem pabalstiem, – vai nu darba devējs, vai attiecīgais apdrošinātājs, vai, ja tādu nav, organizācija vai iestāde, ko norīkojusi attiecīgās dalībvalsts kompetentā varas iestāde;
- r) "dzīvesvietas iestāde" un "uzturēšanās vietas iestāde" ir attiecīgi iestāde, kuras kompetencē ir piešķirt pabalstus vietā, kur attiecīgā persona dzīvo, un iestāde, kuras kompetencē ir piešķirt pabalstus vietā, kur uzturas attiecīgā persona, saskaņā ar tiem tiesību aktiem, ko pārvalda šī iestāde, vai, ja nav tādas iestādes, – iestāde, ko norīkojusi attiecīgās dalībvalsts kompetentā varas iestāde;
- s) "kompetentā dalībvalsts" ir tā dalībvalsts, kurā atrodas kompetentā iestāde;

- t) "apdrošināšanas periods" ir iemaksu, nodarbinātības vai pašnodarbinātības periodi, kas par apdrošināšanas periodiem definēti vai atzīti tajos tiesību aktos, ar kuriem saskaņā tie izpildīti vai uzskatīti par izpildītiem, un visi periodi, kas tādiem pielīdzināmi, ja minētajos tiesību aktos uzskatīts, ka tie līdzvērtīgi apdrošināšanas periodiem;
- u) "nodarbinātības periods" un "pašnodarbinātības periods" ir laika posmi, kas par tādiem definēti vai atzīti tajos tiesību aktos, ar kuriem saskaņā tie izpildīti, un visi periodi, kas tādiem pielīdzināmi, ja minētajos tiesību aktos uzskatīts, ka tie ir līdzvērtīgi nodarbinātības periodiem vai pašnodarbinātības periodiem;
- v) "dzīvesvietas periods" ir periodi, kas par tādiem definēti vai atzīti tiesību aktos, ar kuriem saskaņā tie izpildīti vai uzskatīti par izpildītiem;
- w) jēdziens "pensijas" ietver ne tikai pensijas, bet arī vienreizējus pabalstus, ar kuriem var aizstāt pensijas, un maksājumi iemaksu atlīdzināšanas veidā un, ievērojot III sadaļas noteikumus, pārvērtēšanas pieaugumus vai papildu pabalstus;
- x) "pirmspensijas pabalsts" ir visi naudas pabalsti, kas nav bezdarbnieka pabalsti vai priekšlaicīgi vecuma pabalsti un kas nav noteikta vecuma paredzēti darbiniekiem, kuri ir samazinājuši, izbeiguši vai pārtraukuši savas darbības, par ko saņem atlīdzību, līdz vecumam, kurā tie var pretendēt uz vecuma pensiju vai priekšlaicīgas pensionēšanas pensiju, kuru saņemšana nav atkarīga no tā, vai attiecīgā persona ir kompetentās valsts nodarbinātības dienestu rīcībā; "priekšlaicīgs vecuma pabalsts" ir pabalsts, ko nodrošina, pirms sasniegts vecums, kurš parasti dod tiesības uz pensiju, un ko turpina nodrošināt, kad ir sasniegts minētais vecums, vai aizstāj ar citu vecuma pabalstu;
- y) "apbedīšanas pabalsts" ir jebkāds vienreizējs maksājums nāves gadījumā, izņemot w) apakšpunktā minētos vienreizējos pabalstus;
- z) "ģimenes pabalsts" ir visi pabalsti natūrā vai naudā, kas paredzēti, lai segtu ģimenes izdevumus, izņemot I pielikumā minēto uzturēšanas maksājumu un īpašo bērna piedzimšanas un adoptēšanas pabalstu avansus.

2. pants

Personas, uz kurām attiecas šī regula

1. Šī regula attiecas uz dalībvalstu piederīgajiem, uz bezvalstniekiem un uz bēgļiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuri ir pakļauti vai bijuši pakļauti vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem un viņu apgādību zaudējušām personām.

2. Tā attiecas arī uz to personu apgādību zaudējušajām personām, uz ko ir attiekušies vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti, neatkarīgi no minēto personu valsts piederības, ja viņu apgādību zaudējušās personas ir dalībvalstu piederīgie, bezvalstnieki vai bēgļi, kas dzīvo kādā no dalībvalstīm.

3. pants

Jomas, uz kurām attiecas šī regula

1. Šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:

- a) slimības pabalsti;
- b) maternitātes un līdzvērtīgi paternitātes pabalsti;
- c) invaliditātes pabalsti;
- d) vecuma pabalsti;
- e) apgādnieka zaudējuma pabalsti;
- f) pabalsti sakarā ar nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām;
- g) apbedīšanas pabalsti;
- h) bezdarbnieka pabalsti;
- i) pirmspensijas pabalsti;
- j) ģimenes pabalsti.

2. Ja XI pielikumā nav noteikts citādi, šī regula attiecas uz vispārīgām un īpašām sociālās nodrošināšanas shēmām neatkarīgi no tā, vai tās ir balstītas uz iemaksām vai ne, un shēmām, kas saistītas ar darba devēja vai kuģa īpašnieka pienākumiem.

3. Šī regula attiecas arī uz īpašiem naudas pabalstiem, kas nav balstīti uz iemaksām un uz kuriem attiecas 70. pants.

4. Šās regulas III sadaļas noteikumi tomēr neskar nevienas dalībvalsts tiesību aktu noteikumus, kas attiecas uz kuģa īpašnieka pienākumiem.

5. Šī regula neattiecas uz sociālo un medicīnisko palīdzību vai kara un tā seku upuriem paredzētām pabalstu shēmām.

4. pants

Vienlīdzīga attieksme

Ja šajā regulā nav noteikts citādi, personām, uz ko attiecas šī regula, pienākas tādi paši pabalsti un ir tādi paši pienākumi kā tie, ko kādas dalībvalsts tiesību paredz akti tās piederīgajiem.

5. pants

Vienlīdzīga attieksme pret pabalstiem, ienākumiem, faktiem vai notikumiem

Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, ņemot vērā izklāstītos īpašos īstenošanas noteikumus, piemēro šādus noteikumus:

- a) ja saskaņā ar kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem sociālā nodrošinājuma pabalstu un citu ienākumu saņemšanai ir zināmas tiesiskās sekas, minēto tiesību aktu attiecīgie noteikumi attiecas arī uz tādu līdzvērtīgu pabalstu saņemšanu, kas iegūti saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, vai uz ienākumiem, kas gūti citā dalībvalstī;
- b) ja saskaņā ar kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem tiesiskas sekas saistās ar noteiktu faktu vai notikumu gadījumiem, minētā dalībvalsts ņem vērā līdzīgus faktus vai notikumus, kas notikuši jebkurā no dalībvalstīm, tā, it kā tie būtu notikuši tās teritorijā.

6. pants

Periodu summēšana

Ja šajā regulā nav noteikts citādi, tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību akti nosaka, ka:

- tiesību uz pabalstu iegūšana, paturēšana, ilgums vai atgūšana,
- tiesību aktu piemērošanas joma vai
- piekļuve obligātajai apdrošināšanai, fakultatīvi turpināmajai apdrošināšanai vai brīvprātīgajai apdrošināšanai vai atbrīvojums no tām

ir atkarīgs no apdrošināšanas, nodarbinātības, pašnodarbinātības vai pastāvīgās dzīvesvietas periodu izpildes, atbilstoši nepieciešamībai ņem vērā apdrošināšanas, nodarbinātības, pašnodarbinātības vai pastāvīgās dzīvesvietas periodus, kas izpildīti saskaņā ar jebkuras citas dalībvalsts tiesību aktiem, tā, it kā tie būtu periodi, kas izpildīti saskaņā ar tiesību aktiem, kurus tā piemēro.

7. pants

Noteikumu par dzīvesvietu nepiemērošana

Ja šajā regulā nav noteikts citādi, naudas pabalstus, ko izmaksā saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem vai saskaņā ar šo regulu, nesamazina, nemaina, neatliek, neatceļ un nekonfiscē tādēļ, ka pabalsta saņēmējs vai viņa ģimenes loceklis dzīvo dalībvalstī, kas nav tā, kurā atrodas par pabalstu piešķiršanu atbildīgā iestāde.

8. pants

Šās regulas un citu koordinācijas aktu saistība

1. Šī regula aizstāj visas dalībvalstu starpā piemērojamās sociālā nodrošinājuma konvencijas, kas sakrīt ar tās darbības jomu. Atsevišķus to sociālā nodrošinājuma konvenciju noteikumus, kurās dalībvalstis iesaistījušās pirms šās regulas piemērošanas dienas, tomēr turpina piemērot, ja tie ir labvēlīgāki pabalstu saņēmējiem vai ir radušies īpašos vēstures apstākļos un to sekas ir ierobežotas laikā. Lai šie noteikumi paliktu piemērojami, tie ietverti II pielikumā. Ja objektīvu iemeslu dēļ šos noteikumus nav iespējams attiecināt uz visām personām, uz kurām attiecas regula, to precizē.

2. Ja rodas vajadzība, divas vai vairākas dalībvalstis var sava starpā noslēgt konvencijas, balstoties uz šās regulas principiem un ievērojot tās garu.

9. pants

Dalībvalstu deklarācijas par šās regulas darbības jomu

1. Dalībvalstis Eiropas Kopienu Komisijai rakstveidā paziņo par 1. panta 1. punktā minētajām deklarācijām, 3. pantā minētajiem tiesību aktiem un shēmām, konvencijām, kurās tās iesaistījušās tā, kā noteikts 8. panta 2. punktā, un 58. pantā minēto pabalstu minimumu, kā arī par vēlāk izdarītiem satura grozījumiem. Šajos paziņojumos norāda attiecīgo likumu un shēmu spēkā stāšanās dienu vai – 1. panta 1. punktā paredzēto deklarāciju gadījumā – dienu, no kuras šo regulu piemēro shēmām, kas norādītas dalībvalstu deklarācijās.

2. Šos paziņojumus iesniedz Eiropas Kopienu Komisijai katru gadu un publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

10. pants

Pabalstu pārklāšanās novēršana

Ja nav noteikts citādi, šī regula nepiešķir un nepatur spēkā tiesības uz vairākiem viena veida pabalstiem par vienu un to pašu obligātās apdrošināšanas periodu.

4. Šajā sadaļā darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā, ko parasti veic jūras kuģī, kurš brauc ar dalībvalsts karogu, uzskata par darbību, ko veic minētajā dalībvalstī. Bet persona, kura tiek nodarbināta kuģī, kurš brauc ar kādas dalībvalsts karogu, taču saņem par tādu darbību atalgojumu no uzņēmuma vai personas, kam juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta ir citā dalībvalstī, ir pakļauta otras minētās dalībvalsts tiesību aktiem, ja viņa pastāvīgi dzīvo minētajā valstī. Minēto tiesību aktu vajadzībām uzņēmumu vai personu, kas maksā tādu atalgojumu, uzskata par darba devēju.

12. pants

Īpaši noteikumi

II SADAĻA

PIEMĒROJAMO TIESĪBU AKTU NOTEIKŠANA

11. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

2. Šajā sadaļā personas, kuras saņem naudas pabalstus sakarā ar savu darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā vai tās rezultātā, uzskatāmas par tādām, kas veic minēto darbību. Tas neattiecas uz invaliditātes vai vecuma pensijām vai apģādnieka zaudējuma pabalstiem, vai pensijām saistībā ar nelaimes gadījumiem darbā vai arodslimībām, vai slimības pabalstiem naudā, ar kuriem sedz ārstēšanas izdevumus neierobežotā laika posmā.

3. Ievērojot 12.–16. pantu:

- a) persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;
- b) ierēdnis ir pakļauts tās dalībvalsts tiesību aktiem, kam pakļauta administrācija, kura viņu nodarbina;
- c) persona, kas saņem bezdarbnieka pabalstus atbilstīgi 65. pantam saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;
- d) persona, kas pirmo reizi vai no jauna iesaukta dienēt kādas dalībvalsts bruņotajos spēkos vai civildienestā, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;
- e) katra persona, uz ko neattiecas a)–d) apakšpunkts, ir pakļauta dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, neierobežojot citus šās regulas noteikumus, kas viņai garantē pabalstus, ko nosaka vienas vai vairāku citu dalībvalstu tiesību akti.

1. Persona, kas kādā dalībvalstī veic darbību nodarbinātas personas statusā tāda darba devēja uzdevumā, kurš parasti tur veic savas darbības, un ko minētais darba devējs ir nosūtījis uz citu dalībvalsti veikt darbu minētā darba devēja uzdevumā, arī turpmāk ir pakļauta pirmās dalībvalsts tiesību aktiem, ja paredzamais minētā darba ilgums nepārsniedz 24 mēnešus un minētā persona nav nosūtīta aizstāt citu personu.

2. Persona, kas kādā dalībvalstī parasti veic darbību pašnodarbinātas personas statusā un dodas veikt līdzīgu darbību citā dalībvalstī, arī turpmāk ir pakļauta pirmās dalībvalsts tiesību aktiem, ja tādas darbības paredzamais ilgums nepārsniedz 24 mēnešus.

13. pants

Darbības veikšana divās vai vairāk dalībvalstīs

1. Persona, kas parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā divās vai vairāk dalībvalstīs, ir pakļauta:

- a) dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, ja viņa būtisku savas darbības daļu veic minētajā dalībvalstī vai ja viņu nodarbina vairāki uzņēmumi vai darba devēji, kuru juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta ir dažādās dalībvalstīs, vai
- b) tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā atrodas tā uzņēmuma vai darba devēja juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, kas viņu nodarbina, ja viņa neveic būtisku savu darbību daļu savā dzīvesvietas dalībvalstī.

2. Persona, kas parasti veic darbību pašnodarbinātas personas statusā divās vai vairāk dalībvalstīs, ir pakļauta:

- a) dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, ja viņa būtisku savas darbības daļu veic šajā dalībvalstī; vai
- b) tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā atrodas viņas darbības interešu centrs, ja viņa nedzīvo kādā no dalībvalstīm, kurā veic būtisku savas darbības daļu.

3. Persona, kas parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā un darbību pašnodarbinātas personas statusā dažādās dalībvalstīs, ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kur tā veic darbību nodarbinātas personas statusā, vai, ja viņa veic šādu darbību divās vai vairāk dalībvalstīs, – tiesību aktiem, ko nosaka saskaņā ar 1. punktu.

4. Persona, ko viena dalībvalsts nodarbina par ierēdņi un kas veic darbību nodarbinātas personas un/vai pašnodarbinātas personas statusā vienā vai vairākās citās dalībvalstīs, ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kam pakļauta administrācija, kura viņu nodarbina.

5. To tiesību aktu piemērošanas vajadzībām, kurus nosaka saskaņā ar šiem noteikumiem, 1.–4. punktā minētās personas piedzina personām, kuras visas savas darbības nodarbinātu vai pašnodarbinātu personu statusā veikušas un visus savus ienākumus saņēmušas attiecīgajā dalībvalstī.

14. pants

Brīvprātīgā apdrošināšana vai fakultatīvi turpināmā apdrošināšana

1. 11.–13. pants neattiecas uz brīvprātīgo apdrošināšanu vai fakultatīvi turpināmo apdrošināšanu, izņemot gadījumu, kad dalībvalstī vienā no 3. panta 1. punktā minētajām jomām eksistē tikai brīvprātīgas apdrošināšanas sistēmas.

2. Ja atbilstīgi dalībvalsts tiesību aktiem attiecīgā persona ir pakļauta obligātai apdrošināšanai minētajā dalībvalstī, viņa nedrīkst piedalīties brīvprātīgas apdrošināšanas shēmā vai fakultatīvi turpināmās apdrošināšanas shēmā citā dalībvalstī. Visos pārējos gadījumos, kad attiecīgajā jomā ir izvēle starp vairākām brīvprātīgās apdrošināšanas shēmām vai fakultatīvi turpināmās apdrošināšanas shēmām, attiecīgā persona iestājas tikai tajā shēmā, ko pati izvēlējusies.

3. Tomēr saistībā ar invaliditātes un vecuma pensijām un apgādnieka zaudējuma pabalstiem attiecīgā persona var iestāties dalībvalsts brīvprātīgās apdrošināšanas vai fakultatīvi turpināmās apdrošināšanas shēmā pat tad, ja viņa obligātā kārtā ir pakļauta citas dalībvalsts tiesību aktiem, ar nosacījumu, ka viņa kādā savas

karjeras posmā ir bijusi pakļauta pirmās minētās dalībvalsts tiesību aktiem sakarā ar darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā vai tādas darbības rezultātā un ja tāda pārklāšanās ir tieši vai netieši atļauta saskaņā ar pirmās dalībvalsts tiesību aktiem.

4. Ja kādas dalībvalsts tiesību akti atļauj izmantot brīvprātīgo apdrošināšanu vai fakultatīvi turpināmo apdrošināšanu atkarā no tā, vai dzīvesvieta ir šajā dalībvalstī, 5. panta b) apakšpunktā paredzētā vienlīdzīgā attieksme pret dzīvesvietu citā dalībvalstī attiecas tikai uz tām personām, kas kādā iepriekšējā laika posmā ir bijušas pakļautas pirmās dalībvalsts tiesību aktiem, pamatojoties uz darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā.

15. pants

Eiropas Kopienu palīgdarbinieki

Attiecībā uz noteikumiem, kas neskar ģimenes pabalstus, kurus piešķir pēc shēmas, ko piemēro šādiem darbiniekiem, Eiropas Kopienu palīgdarbinieki var izvēlēties pakļautību tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tiek nodarbināti, tās dalībvalsts tiesību aktiem, kuri pēdējie uz viņiem attiekušies, vai tās dalībvalsts tiesību aktiem, kuras piederīgie viņi ir. Šīs izvēles tiesības, ko var izmantot tikai vienreiz, stājas spēkā darbā stāšanās dienā.

16. pants

Izņēmumi no 11.–15. panta

1. Divas vai vairāk dalībvalstis, šo dalībvalstu kompetentās varas iestādes vai šo iestāžu norīkotās iestādes vienojoties var paredzēt izņēmumus no 11.–15. panta atsevišķu personu vai personu kategoriju interesēs.

2. Personu, kas saņem pensiju vai pensijas saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, bet dzīvo citā dalībvalstī, pēc viņas pieprasījuma var atbrīvot no šās citas dalībvalsts tiesību aktu piemērošanas, ja viņa nav pakļauta šiem tiesību aktiem saistībā ar darbības veikšanu nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā.

III SADAĻA

ĪPAŠI NOTEIKUMI PAR DAŽĀDAJĀM PABALSTU
KATEGORIJĀM

1. NODAĻA

Slimības, maternitātes un līdzvērtīgi paternitātes pabalsti

1. iedaļa

**Apdrošinātās personas un viņu ģimenes locekļi,
izņemot pensionārus un viņu ģimenes locekļus**

17. pants

Dzīvesvieta dalībvalstī, kura nav kompetentā dalībvalsts

Apdrošināta persona vai viņas ģimenes locekļi, kas dzīvo dalībvalstī, kura nav kompetentā dalībvalsts, dzīvesvietas dalībvalstī saņem pabalstus natūrā, ko kompetentās iestādes uzdevumā sniedz attiecīgā dzīvesvietas iestāde, saskaņā ar to tiesību aktu noteikumiem, ko piemēro šī iestāde, tā, it kā viņi būtu apdrošināti saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem.

18. pants

**Uzturēšanās kompetentajā dalībvalstī, ja dzīvesvieta ir citā
dalībvalstī – Īpaši noteikumi pierobežas darbinieku
ģimenes locekļiem**

1. Ja 2. punktā nav noteikts citādi, apdrošinātajai personai un viņas ģimenes locekļiem, kas minēti 17. pantā, ir arī tiesības uz pabalstiem natūrā, uzturoties kompetentajā dalībvalstī. Pabalstus natūrā nodrošina kompetentā iestāde par saviem līdzekļiem saskaņā ar to tiesību aktu noteikumiem, ko tā piemēro, tā, it kā attiecīgās personas dzīvotu šajā dalībvalstī.

2. Pierobežas darbinieka ģimenes locekļiem ir tiesības uz pabalstiem natūrā, kamēr viņi uzturas kompetentajā dalībvalstī, ja šī dalībvalsts nav norādīta III pielikumā. Tādā gadījumā pierobežas darbinieka ģimenes locekļiem ir tiesības uz pabalstiem natūrā kompetentajā dalībvalstī saskaņā ar 19. panta 1. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

19. pants

Uzturēšanās ārpus kompetentās dalībvalsts

1. Ja 2. punktā nav noteikts citādi, apdrošinātai personai un viņas ģimenes locekļiem, kas uzturas dalībvalstī, kura nav kompetentā dalībvalsts, ir tiesības uz tādiem pabalstiem natūrā, kas viņu uzturēšanās laikā ir vajadzīgi medicīnisku iemeslu dēļ, ņemot vērā

pabalstu veidu un paredzamo uzturēšanās ilgumu. Šos pabalstus kompetentās iestādes vārdā nodrošina uzturēšanās vietas iestāde saskaņā ar to tiesību aktu noteikumiem, ko tā piemēro, tā, it kā attiecīgās personas būtu apdrošinātās saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem.

2. Administratīvā komisija izveido to pabalstu natūrā sarakstu, kuri, uzturoties citā dalībvalstī, praktisku apsvērumu dēļ saņemami tikai tad, ja ir attiecīgās personas un aprūpes sniedzēja iestādes iepriekšēja vienošanās.

20. pants

**Ceļojums ar nolūku saņemt pabalstus natūrā – Atļauja
saņemt piemērotu ārstēšanu ārpus dzīvesvietas dalībvalsts**

1. Ja šajā regulā nav noteikts citādi, apdrošināta persona, kas veic ceļojumu uz citu dalībvalsti, lai uzturēšanās laikā saņemtu pabalstus natūrā, lūdz kompetentās iestādes atļauju.

2. Apdrošināta persona, kurai kompetentā iestāde ir atļāvusi doties uz citu dalībvalsti ar nolūku saņemt savam stāvoklim atbilstošu ārstēšanu, saņem pabalstus natūrā, kurus kompetentās iestādes uzdevumā nodrošina uzturēšanās vietas iestāde, saskaņā ar to tiesību aktu noteikumiem, ko tā piemēro, tā, it kā persona būtu apdrošināta saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem. Atļauju piešķir, ja attiecīgā ārstēšana ietilpst pabalstos, ko paredz tiesību akti dalībvalstī, kurā dzīvo attiecīgā persona un kurā viņai nevar nodrošināt šādu ārstēšanu termiņā, kas ir medicīniski pamatots, ņemot vērā viņas tābrīža veselības stāvokli un slimības iespējamo gaitu.

3. Apdrošinātās personas ģimenes locekļiem 1. un 2. punktu piemēro pēc analogijas.

4. Ja apdrošinātās personas ģimenes locekļi dzīvo dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā dzīvo apdrošinātā persona, un šī dalībvalsts ir izvēlējusies atmaksāšanu noteiktās summās, 2. punktā minēto pabalstu natūrā izmaksas sedz ģimenes locekļu dzīvesvietas iestāde. Tādā gadījumā 1. punkta mērķiem ģimenes locekļu dzīvesvietas iestādi uzskata par kompetento iestādi.

21. pants

Naudas pabalsti

1. Apdrošinātai personai un viņas ģimenes locekļiem, kas dzīvo vai uzturas dalībvalstī, kura nav kompetentā dalībvalsts, ir tiesības uz naudas pabalstiem, ko nodrošina kompetentā iestāde

saskaņā ar tiesību aktiem, kurus tā piemēro. Kompetentajai iestādei un dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas iestādei vienojoties, šādus pabalstus var tomēr piešķirt dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas iestāde par kompetentās iestādes līdzekļiem saskaņā ar kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem.

2. Tādas dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību akti nosaka, ka naudas pabalstu aprēķinu pamats ir vidējais ienākums vai vidējās iemaksas, nosaka šo vidējo ienākumu vai vidējo iemaksu bāzi, atsaucoties tikai uz ienākumiem, par kuriem ir apstiprināts, ka tie ir samaksāti, vai uz piemēroto iemaksu bāzi laika posmos, kas izpildīti saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem.

3. Tādas dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību akti nosaka, ka naudas pabalstus aprēķina, pamatojoties uz standarta ienākumu, ņem vērā vienīgi standarta ienākumus vai, ja vajadzīgs, vidējos standarta ienākumus laika posmos, kas izpildīti saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem.

4. Panta 2. un 3. pantu piemēro pēc analogijas gadījumos, kad tiesību akti, ko piemēro kompetentā iestāde, nosaka īpašu atskaites periodu, kas attiecīgajā gadījumā pilnīgi vai daļēji atbilst laika posmiem, ko attiecīgā persona izpildījusi saskaņā ar vienas vai vairāku citu dalībvalstu tiesību aktiem.

22. pants

Pensijas prasītāji

1. Apdrošināta persona, kas pensijas pieprasījuma iesniegšanas vai izskatīšanas laikā zaudē tiesības uz pabalstiem natūrā saskaņā ar pēdējās kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem, patur tiesības uz pabalstiem natūrā saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kur viņa dzīvo, ja pensijas prasītājs atbilst apdrošināšanas nosacījumiem tās dalībvalsts tiesību aktos, kas minēti 2. punktā. Tiesības uz pabalstiem natūrā dzīvesvietas dalībvalstī attiecas arī uz pensijas prasītāja ģimenes locekļiem.

2. Pabalstu natūrā izmaksas sedz tās dalībvalsts iestādes, kas pensijas piešķiršanas gadījumā būtu kompetentas saskaņā ar 23.–25. pantu.

2. iedaļa

Pensionāri un viņu ģimenes locekļi

23. pants

Tiesības uz pabalstiem natūrā saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem

Persona, kas saņem pensiju vai pensijas saskaņā ar divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, no kurām viena ir dzīvesvietas dalībvalsts, un kam ir tiesības saņemt pabalstus natūrā saskaņā ar minētās dalībvalsts tiesību aktiem, kopā ar saviem ģimenes locekļiem saņem šādus pabalstus natūrā, ko par saviem līdzekļiem sniedz dzīvesvietas iestāde, tā, it kā viņa būtu pensionārs, kura pensija izmaksājama tikai saskaņā ar minētās dalībvalsts tiesību aktiem.

24. pants

Tiesību uz pabalstiem natūrā neesība saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem

1. Persona, kas saņem pensiju vai pensijas saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem un kam nav tiesību saņemt pabalstus natūrā saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, tomēr saņem šādus pabalstus sev un saviem ģimenes locekļiem, ciktāl viņai uz tiem būtu tiesības saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vai vismaz vienas tādas dalībvalsts tiesību aktiem, kas ir kompetenta attiecībā uz viņas pensijām, ja viņa dzīvotu šajā valstī. Pabalstus natūrā par 2. punktā minētās iestādes līdzekļiem nodrošina dzīvesvietas iestāde tā, it kā attiecīgajai personai būtu tiesības uz pensiju un pabalstiem natūrā saskaņā ar minētās dalībvalsts tiesību aktiem.

2. Gadījumos, uz kuriem attiecas 1. punkts, pabalstu natūrā izmaksas sedz iestāde, kuru nosaka saskaņā ar šādiem noteikumiem:

a) ja pensionāram ir tiesības uz pabalstiem natūrā tikai saskaņā ar vienas dalībvalsts tiesību aktiem, izmaksas sedz minētās dalībvalsts kompetentā iestāde;

b) ja pensionāram ir tiesības uz pabalstiem natūrā saskaņā ar divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, to izmaksas sedz tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību aktiem persona ir bijusi pakļauta visilgāko laika posmu; ja, piemērojot šo noteikumu, vairākas iestādes kļūst atbildīgas par pabalstu izmaksām, izmaksas sedz tā iestāde, kura piemēro tos tiesību aktus, kuriem pensionārs bijis pakļauts visvēlāk.

25. pants

Pensijas saskaņā ar vienas vai vairāku tādu dalībvalstu tiesību aktiem, kuras nav dzīvesvietas dalībvalstis, ja ir tiesības uz pabalstiem natūrā dzīvesvietas dalībvalstī

Ja persona, kas saņem pensiju vai pensijas saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, dzīvo dalībvalstī, pēc kuras tiesību aktiem tiesības saņemt pabalstus natūrā nav pakļautas apdrošināšanas nosacījumiem vai darbībai nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā, un nesaņem pensiju no minētās dalībvalsts, to pabalstu natūrā izmaksās, ko sniedz viņai vai viņas ģimenes locekļiem, sedz iestāde vienā no dalībvalstīm, kas ir kompetenta attiecībā uz viņas pensijām un ko nosaka saskaņā ar 24. panta 2. punktu, ciktāl pensionāram un viņa ģimenes locekļiem būtu tiesības uz šādiem pabalstiem, ja viņi dzīvotu minētajā dalībvalstī.

26. pants

Ģimenes locekļu dzīvesvieta dalībvalstī, kurā nedzīvo pensionārs

Ja persona saņem pensiju vai pensijas saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, šās personas ģimenes locekļiem, kas dzīvo dalībvalstī, kurā nedzīvo pensionārs, ir tiesības uz pabalstiem natūrā no viņu dzīvesvietas iestādes atbilstoši to tiesību aktu noteikumiem, kurus tā piemēro, ciktāl pensionāram ir tiesības uz pabalstiem natūrā saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem. Izmaksas sedz tā kompetentā iestāde, kura atbild par to pabalstu natūrā izmaksām, kurus sniedz pensionāram viņa dzīvesvietas dalībvalstī.

27. pants

Pensionāra vai viņa ģimenes locekļu uzturēšanās dalībvalstī, kurā viņi nedzīvo – Uzturēšanās kompetentajā dalībvalstī – Atļauja saņemt piemērotu ārstēšanu ārpus dzīvesvietas dalībvalsts

1. Šās regulas 19. pantu pēc analogijas piemēro personai, kas saņem pensiju vai pensijas saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem un kam ir tiesības uz pabalstiem natūrā saskaņā ar vienas tādas dalībvalsts tiesību aktiem, kura nodrošina pensiju(-as) viņai vai viņas ģimenes locekļiem, kas uzturas dalībvalstī, kurā viņi nedzīvo.

2. Šās regulas 18. panta 1. punktu pēc analogijas piemēro 1. punktā raksturotām personām laikā, kad viņas uzturas dalībvalstī, kurā atrodas kompetentā iestāde, kas atbild par to pabalstu natūrā izmaksām, ko sniedz pensionāram viņa dzīvesvietas dalībvalstī, un ja minētā dalībvalsts tā ir izvēlējusies un ir norādīta IV pielikumā.

3. Šās regulas 20. pantu pēc analogijas piemēro pensionāram un/vai viņa ģimenes locekļiem, kas uzturas dalībvalstī, kurā viņi nedzīvo, ar nolūku tajā saņemt savam stāvoklim atbilstošu ārstēšanu.

4. Ja 5. punktā nav noteikts citādi, 1.–3. punktā minēto pabalstu natūrā izmaksās sedz kompetentā iestāde, kura atbild par tādu pabalstu natūrā izmaksām, kādus pensionāram nodrošina viņa dzīvesvietas dalībvalstī.

5. Šā panta 3. punktā minēto pabalstu natūrā izmaksās sedz pensionāra vai viņa ģimenes locekļu dzīvesvietas iestāde, ja šīs personas dzīvo dalībvalstī, kas ir izvēlējusies atmaksāšanu noteiktās summās. Šajos gadījumos 3. punkta mērķiem par kompetento iestādi uzskata pensionāra vai viņa ģimenes locekļu dzīvesvietas iestādi.

28. pants

Īpaši noteikumi pensionētiem pierobežas darbiniekiem

1. Pierobežas darbinieks, kurš aiziet pensijā, slimības gadījumā ir tiesīgs turpināt saņemt pabalstus natūrā dalībvalstī, kurā viņš pēdējo reizi veicis darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā, ciktāl tas ir tādas ārstēšanas turpinājums, kas uzsākta minētajā dalībvalstī. Jēdziens "ārstēšanas turpinājums" nozīmē turpmāku izmeklēšanu, diagnosticēšanu un slimības ārstēšanu.

2. Pensionāram, kurš piecu gadu laikā līdz faktiskai vecuma vai invaliditātes pensijas dienai ir veicis darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā vismaz divus gadus kā pierobežas darbinieks, ir tiesības uz pabalstiem natūrā dalībvalstī, kurā viņš veicis šo darbību kā pierobežas darbinieks, ja šī dalībvalsts un dalībvalsts, kurā atrodas kompetentā iestāde, kas atbild par tādu pabalstu natūrā izmaksām, kurus sniedz pensionāram viņa dzīvesvietas dalībvalstī, ir izvēlējušās to un ja abas ir norādītas V pielikumā.

3. Šā panta 2. punktu pēc analogijas piemēro izbijuša pierobežas darbinieka ģimenes locekļiem vai viņa apgādību zaudējušām personām, ja 2. punktā minētajos laika posmos viņām ir bijušas tiesības uz pabalstiem natūrā saskaņā ar 18. panta 2. punktu, pat tad, ja pierobežas darbinieks miris pirms pensijas sākuma, ar nosacījumu, ka viņš veicis darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kā pierobežas darbinieks vismaz divus gadus piecu gadu laikā pirms nāves.

4. Šā panta 2. un 3. punkts ir piemērojams līdz brīdim, kad attiecīgā persona kļūst pakļauta kādas dalībvalsts tiesību aktiem sakarā ar darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā.

5. Šā panta 1.–3. punktā minēto pabalstu natūrā izmaksas sedz kompetentā iestāde, kas atbild par to pabalstu natūrā izmaksām, kurus sniedz pensionāram vai viņa apgādību zaudējušajām personām viņu attiecīgajās dzīvesvietas dalībvalstīs.

29. pants

Naudas pabalsti pensionāriem

1. Naudas pabalstus personai, kura saņem pensiju vai pensijas saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu, maksā tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā atrodas kompetentā iestāde, kas atbild par to pabalstu natūrā izmaksām, kurus pensionāram sniedz viņa dzīvesvietas dalībvalstī. Pēc analogijas piemēro 21. pantu.

2. Šā panta 1. punktu piemēro arī pensionāra ģimenes locekļiem.

30. pants

Pensionāru iemaksas

1. Tās dalībvalsts iestāde, kas saskaņā ar tiesību aktiem, kurus tā piemēro, ir atbildīga par atskaitījumu izdarīšanu attiecībā uz iemaksām par slimības, maternitātes un līdzvērtīgiem paternitātes pabalstiem, var pieprasīt un atgūt šos atskaitījumus, ko aprēķina atbilstoši tiesību aktiem, ko tā piemēro, tikai tik, cik lielas pabalstu izmaksas saskaņā ar 23.–26. pantu jāsedz minētās dalībvalsts iestādei.

2. Ja 25. pantā minētajos gadījumos slimības, maternitātes vai līdzvērtīgu paternitātes pabalstu iegūšana ir atkarīga no iemaksu vai līdzīgu maksājumu izdarīšanas saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā dzīvo attiecīgais pensionārs, šīs iemaksas neizmaksā, pamatojoties uz šādu dzīvesvietu.

3. iedaļa

Kopīgi noteikumi

31. pants

Vispārīgi noteikumi

Regulas 23. un 30. pantu nepiemēro pensionāram un viņa ģimenes locekļiem, kam saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem ir tiesības uz pabalstiem, kuri izriet no veiktās darbības nodarbinātās vai pašnodarbinātas personas statusā. Šādā gadījumā attiecīgā persona šās nodaļas mērķiem ir pakļauta 17.–21. pantam.

32. pants

Tiesību uz pabalstiem natūrā prioritātes noteikšana – Īpašs noteikums attiecībā uz ģimenes locekļu tiesībām uz pabalstiem dzīvesvietas dalībvalstī

1. Neatkarīgām tiesībām uz pabalstu natūrā, kuras nosaka dalībvalsts tiesību akti vai šī nodaļa, ir priekšroka attiecībā pret atvasinātām ģimenes locekļu tiesībām uz pabalstiem. Tomēr atvasinātām tiesībām uz pabalstiem natūrā ir priekšroka attiecībā pret neatkarīgām tiesībām, ja attiecīgās neatkarīgās tiesības dzīvesvietas dalībvalstī pastāv, tieši un vienīgi pamatojoties uz attiecīgās personas dzīvesvietu šajā dalībvalstī.

2. Ja apdrošinātās personas ģimenes locekļi dzīvo dalībvalstī, pēc kuras tiesību aktiem tiesības uz pabalstiem natūrā nav atkarīgas no apdrošināšanas nosacījumiem vai darbības nodarbinātās vai pašnodarbinātas personas statusā, pabalstus natūrā nodrošina par tās dalībvalsts kompetentās iestādes līdzekļiem, kurā viņi dzīvo, ja tās personas laulātais, kura rūpējas par apdrošinātās personas bērniem, veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā šajā dalībvalstī vai saņem pensiju no minētās dalībvalsts, pamatojoties uz veikto darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā.

33. pants

Būtiski pabalsti natūrā

1. Apdrošināta persona vai viņas ģimenes loceklis, kam ir bijušas dalībvalsts iestādes atzītas tiesības uz protēzi, nozīmīgu palīgiecīri vai citiem būtiskiem pabalstiem natūrā, pirms tā kļuva apdrošināta saskaņā ar tiesību aktiem, kurus piemēro citas dalībvalsts iestāde, saņem šos pabalstus par pirmās minētās iestādes līdzekļiem pat tad, ja tos piešķir pēc tam, kad šī persona kļūst apdrošināta saskaņā ar tiesību aktiem, ko piemēro otrā minētā iestāde.

2. Administratīvā komisija izveido to pabalstu sarakstu, uz kuriem attiecas 1. punkts.

34. pants

Ilgtermiņa aprūpes pabalstu pārklāšanās

1. Ja persona, kura saņem ilgtermiņa aprūpes naudas pabalstus, kas jāuzskata par slimības pabalstiem un ko tādēļ nodrošina dalībvalsts, kuras kompetencē ir naudas pabalsti saskaņā ar 21. un 29. pantu, tajā pašā laikā saskaņā ar šo nodaļu ir tiesīga pieprasīt tiem pašiem mērķiem paredzētus pabalstus natūrā no dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas iestādes citā dalībvalstī, un ja pirmās dalībvalsts iestādei arī tiek prasīts atmaksāt šo pabalstu natūrā izmaksas saskaņā ar 35. pantu, vispārīgais noteikums par 10. pantā paredzēto pabalstu pārklāšanās novēršanu ir piemērojams tikai ar šādu ierobežojumu: ja attiecīgā persona pieprasa vai saņem pabalstu natūrā, naudas pabalsta summu samazina par tā pabalsta natūrā summu, ko pieprasa vai var pieprasīt no pirmās dalībvalsts iestādes, kurai jāatlīdzina attiecīgās izmaksas.

2. Administratīvā komisija izveido to naudas pabalstu un pabalstu natūrā sarakstu, uz ko attiecas 1. punkts.

3. Divas vai vairākas dalībvalsts vai to kompetentās varas iestādes var vienoties par citiem vai papildu pasākumiem, kas attiecīgajām personām nav mazāk labvēlīgi kā 1. punktā noteiktie principi.

35. pants

Iestāžu savstarpējie norēķini

1. Pabalsti natūrā, ko dalībvalsts iestāde nodrošinājusi citas dalībvalsts iestādes uzdevumā saskaņā ar šo nodaļu, jāatlīdzina pilnā mērā.

2. Šā panta pirmajā punktā minētās atlīdzināšanas summas nosaka un atmaksā saskaņā ar pasākumiem, kuri noteikti īstenošanas regulā, iesniedzot faktisko izdevumu pierādījumu vai pamatojoties uz noteiktām summām attiecībā uz dalībvalstīm, kuru juridiskā vai administratīvā struktūra ir tāda, ka atlīdzināšana uz faktisko izdevumu pamata nav lietderīga.

3. Divas vai vairākas dalībvalstis un to kompetentās varas iestādes var noteikt citas atlīdzināšanas metodes vai atteikties no jebkādiem kompensācijas norēķiniem starp iestādēm, kas ir to jurisdikcijā.

2. NODAĻA

Pabalsti attiecībā uz nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām

36. pants

Tiesības uz pabalstiem natūrā un naudas pabalstiem

1. Neierobežojot labvēlīgākus noteikumus šā panta 2. punktā, 17. pantu, 18. panta 1. punktu, 19. panta 1. punktu un 20. panta 1. punktu piemēro arī pabalstiem, kas saistīti ar nelaimes gadījumiem darbā vai arodslimībām.

2. Personai, kas cietusi nelaimes gadījumā darbā vai ieguvusi arodslimību, un kas dzīvo vai uzturas dalībvalstī, kura nav kompetentā dalībvalsts, ir tiesības uz nelaimes gadījumu darbā un arodslimību seguma shēmas īpašiem pabalstiem natūrā, ko kompetentās iestādes vārdā nodrošina dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas iestāde saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro tā, it kā šī persona būtu apdrošināta saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem.

3. Šās regulas 21. pantu piemēro arī pabalstiem, uz ko attiecas šī nodaļa.

37. pants

Pārvešanas izmaksas

1. Tādas dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību aktos ir paredzēts uzņemties tādas personas pārvešanas izmaksas, kas cietusi nelaimes gadījumā darbā vai slimo ar arodslimību, vai nu uz viņas pastāvīgo dzīvesvietu, vai slimnīcu, uzņemas šādas izmaksas līdz atbilstīgajai vietai citā dalībvalstī, kur šī persona dzīvo, ar nosacījumu, ka šī iestāde iepriekš dod atļauju šādai pārvešanai, pienācīgi ņemot vērā iemeslus, kas to pamato. Šāda atļauja nav vajadzīga pierobežas darbinieku gadījumā.

2. Tādas dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību aktos ir paredzēts uzņemties izmaksas par nelaimes gadījumā darbā bojā gājušas personas mirstīgo atlieku pārvešanu līdz apbedīšanas vietai, saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro, uzņemas šādas izmaksas līdz atbilstīgajai vietai citā dalībvalstī, kurā šī persona dzīvojis nelaimes gadījuma brīdī.

38. pants

Pabalsti par arodslimību, ja attiecīgā persona, kas ar to slima, bijusi pakļauta tādām pašām riskam vairākās dalībvalstīs

Ja persona, kas saslimusi ar arodslimību, ir saskaņā ar divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem veikusi darbību, kas sava rakstura dēļ var būt izraisījusi minēto slimību, tad pabalstus, ko viņa vai viņas apgādību zaudējušās personas var pieprasīt, nodrošina vienīgi saskaņā ar pēdējās šādas valsts tiesību aktiem, kuru nosacījumi ir izpildīti.

39. pants

Arodslimības saasināšanās

Gadījumā, kad saasinās arodslimība, par kuru persona, kas ar to slimo, ir saņēmusi vai saņem pabalstus saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem, piemērojami šādi noteikumi:

- a) ja attiecīgā persona, saņemdamā pabalstus, saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem nav veikusi tādu darbību nodarbinātības vai pašnodarbinātības personas statusā, kura varētu būt izraisījusi vai saasinājusi attiecīgo slimību, pirmās dalībvalsts kompetentā iestāde sedz pabalstu izmaksas saskaņā ar to tiesību aktu noteikumiem, ko tā piemēro, ņemot vērā slimības saasinājumu;
- b) ja attiecīgā persona, saņemdamā pabalstus, ir veikusi šādu darbību saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, pirmās dalībvalsts kompetentā iestāde sedz pabalstu izmaksas saskaņā ar tiem tiesību aktiem, ko tā piemēro, neņemot vērā slimības saasinājumu. Otrās dalībvalsts kompetentā iestāde piešķir attiecīgajai personai pabalstu, kura summa ir vienāda ar starpību

starp pabalstu summu, kas pienākas pēc slimības saasināšanās, un to summu, kas pienāktos pirms slimības saasināšanās saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro, ja attiecīgā slimība būtu iegūta saskaņā ar šās valsts tiesību aktiem;

- c) dalībvalsts tiesību aktos paredzētos noteikumus par samazināšanu, pārtraukšanu vai atcelšanu neizmanto pret personām, kas saņem pabalstus, kurus nodrošina divu dalībvalstu iestādes atbilstīgi b) apakšpunktam.

40. pants

Noteikumi par noteiktu tiesību aktu īpatnību ņemšanu vērā

1. Ja dalībvalstī, kurā dzīvo vai uzturas attiecīgā persona, nav apdrošināšanas pret nelaimes gadījumiem darbā vai arodslimībām vai ja šāda apdrošināšana pastāv, bet nav iestādes, kas būtu atbildīga par pabalstu sniegšanu natūrā, šos pabalstus sniedz tā dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas iestāde, kas atbild par pabalstu natūrā sniegšanu slimības gadījumā.

2. Ja kompetentajā dalībvalstī nav apdrošināšanas pret nelaimes gadījumiem darbā vai arodslimībām, šās nodaļas noteikumus par pabalstiem natūrā tomēr piemēro personai, kurai ir tiesības uz šādiem pabalstiem slimības, maternitātes vai līdzvērtīgas paternitātes gadījumā saskaņā ar šās dalībvalsts tiesību aktiem, ja attiecīgā persona cieš nelaimes gadījumā darbā vai iegūst arodslimību, dzīvojot vai uzturoties citā dalībvalstī. Izmaksas sedz iestāde, kuras kompetencē ir pabalsti natūrā saskaņā ar kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem.

3. Šās regulas 5. pantu piemēro dalībvalsts kompetentajai iestādei attiecībā uz to nelaimes gadījumu darbā un arodslimību vienlīdzību, kas ir radušies vai ir vēlāk apstiprināti saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, izvērtējot darba nespējas pakāpi, tiesības uz pabalstiem vai to apjomu, ar šādiem nosacījumiem:

- a) nekāda kompensācija nepienākas saistībā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, kas radusies vai apstiprināta agrāk saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro; un
- b) nekāda kompensācija nepienākas saistībā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, kas radusies vai apstiprināta vēlāk, saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, kuru pakļautībā ir noticis vai apstiprināts nelaimes gadījums darbā vai arodslimība.

41. pants

Iestāžu savstarpējie norēķini

1. Šās regulas 35. pantu piemēro arī pabalstiem, uz kuriem attiecas šī nodaļa, un kompensācijas norēķinus veic, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām.
2. Divas vai vairākas dalībvalstis vai to kompetentās varas iestādes var noteikt citas atlīdzināšanas metodes vai atteikties no jebkādiem kompensācijas norēķiniem starp iestādēm, kas ir to jurisdikcijā.

3. NODAĻA

Apbedīšanas pabalsti

42. pants

Tiesības uz pabalstiem nāves gadījumā vai gadījumā, kad persona, kam ir tiesības uz pabalstu, dzīvo dalībvalstī, kura nav kompetentā dalībvalsts

1. Ja apdrošināta persona vai viņas ģimenes loceklis mirst dalībvalstī, kas nav kompetentā dalībvalsts, uzskata, ka nāve ir iestājusies kompetentajā dalībvalstī.
2. Kompetentajai iestādei ir pienākums piešķirt apbedīšanas pabalstus, kas izmaksājami saskaņā ar tiesību aktiem, kurus tā piemēro, pat tad, ja persona, kam ir tiesības uz pabalstu, dzīvo dalībvalstī, kura nav kompetentā dalībvalsts.
3. Šā panta 1. un 2. punktu piemēro arī tad, ja nāves cēlonis bijis nelaimes gadījums darbā vai arodslimība.

43. pants

Pabalstu nodrošināšana pensionāra nāves gadījumā

1. Ja mirst pensionārs, kam bijušas tiesības uz pensiju saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem vai uz pensijām saskaņā ar divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem laikā, kad šis pensionārs dzīvojis dalībvalstī, kur nav iestāde, kas atbild par 24. un 25. pantā paredzēto pabalstu natūrā izmaksām, apbedīšanas pabalstus, kas jāizmaksā saskaņā ar šās iestādes pārziņā esošajiem tiesību aktiem, tā nodrošina par saviem līdzekļiem tā, it kā pensionārs nāves brīdī būtu dzīvojis dalībvalstī, kurā atrodas minētā iestāde.
2. Pēc analogijas 1. punktu piemēro pensionāra ģimenes locekļiem.

4. NODAĻA

Invaliditātes pabalsti

44. pants

Personas, uz kurām attiecas tikai A veida tiesību akti

1. Šajā nodaļā "A veida tiesību akti" ir tiesību akti, pēc kuriem invaliditātes pabalstu summa nav atkarīga no apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmu ilguma un kurus kompetentā dalībvalsts ir skaidri norādījusi VI pielikumā, un "B veida tiesību akti" ir pārējie tiesību akti.

2. Personai, uz ko secīgi vai pārmaiņus ir attiekušies divu vai vairāku dalībvalstu tiesību akti, un kas ir izpildījusi apdrošināšanas un dzīvesvietas laika posmus vienīgi saskaņā ar A veida tiesību aktiem, ir tiesības uz pabalstiem tikai no tās dalībvalsts iestādes, kuras tiesību akti tika piemēroti laikā, kad radās darba nespēja, pēc kuras iestājusies invaliditāte, attiecīgā gadījumā ņemot vērā 45. pantu, un tā saņem šādus pabalstus saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem.

3. Persona, kas nav tiesīga saņemt pabalstus saskaņā ar 2. punktu, saņem pabalstus, ko šī persona ir tiesīga saņemt saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, attiecīgā gadījumā ņemot vērā 45. pantu.

4. Ja tiesību akti, kas minēti 2. vai 3. punktā, nosaka pabalstu samazināšanas, pārtraukšanas vai atcelšanas noteikumus gadījumos, ja ir pārklāšanās ar citiem ienākumiem vai ar cita veida pabalstiem 53. panta 2. punkta nozīmē, pēc analogijas piemēro 53. panta 3. punktu un 55. panta 3. punktu.

45. pants

Īpaši noteikumi par laika posmu summēšanu

Tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību akti nosaka, ka tiesību uz pabalstiem iegūšana, paturēšana un atgūšana ir atkarīga no apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmu izpildes, vajadzības gadījumā pēc analogijas piemēro 51. panta 1. punktu.

46. pants

Personas, uz ko attiecas vai nu tikai B veida tiesību akti, vai A un B veida tiesību akti

1. Personai, uz ko secīgi vai pārmaiņus ir attiekušies divu vai vairāku tādu dalībvalstu tiesību akti, no kuriem vismaz vienas valsts tiesību akti nav A veida, ir tiesības uz pabalstiem, kas paredzēti 5. nodaļā, kuru piemēro pēc analogijas, ņemot vērā 3. punktu.

2. Tomēr, ja uz attiecīgo personu agrāk ir attiekušies B veida tiesību akti un viņa piedzīvo darba nespēju, kas beidzas ar invaliditāti, būdama pakļauta A veida tiesību aktiem, šī persona saņem pabalstus saskaņā ar 44. pantu:

— ja viņa atbilst vienīgi šo vai citu tāda paša veida tiesību aktu nosacījumiem, attiecīgā gadījumā ņemot vērā 45. pantu, bet neizmantojot apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmus, kas izpildīti saskaņā ar B veida tiesību aktiem, un

— ja viņa neuztur nekādas prasības uz vecuma pabalstiem, ņemot vērā 50. panta 1. punktu.

3. Lēmums, ko kādas dalībvalsts iestāde pieņēmusi attiecībā uz pieprasītāja invaliditātes pakāpi, ir saistošs jebkuras citas dalībvalsts attiecīgajai iestādei, ja VII pielikumā ir atzīta atbilstība starp šo dalībvalstu tiesību aktiem attiecībā uz invaliditātes pakāpi.

47. pants

Invaliditātes progresēšana

1. Gadījumā, kad progresē invaliditāte, par kuru persona saņem pabalstus saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, ņemot vērā invaliditātes progresēšanu, piemēro šādus noteikumus:

a) pabalstus nodrošina atbilstoši 5. nodaļai, ko piemēro pēc analogijas;

b) tomēr, ja attiecīgā persona ir bijusi pakļauta divu vai vairāku valstu A veida tiesību aktiem un kopš pabalsta saņemšanas nav bijusi pakļauta citas dalībvalsts tiesību aktiem, pabalstu sniedz saskaņā ar 44. panta 2. punktu.

2. Ja tā pabalsta vai to pabalstu kopējā summa, kas maksājami saskaņā ar 1. punktu, ir mazāka nekā tā pabalsta summa, ko attiecīgā persona saņēmusi par tās iestādes līdzekļiem, kura agrāk bijusi atbildīga par maksāšanu, minētā iestāde maksā attiecīgajai personai piemaksu, kas ir vienāda ar šo abu summu starpību.

3. Ja attiecīgajai personai nav tiesību uz pabalstiem par citas dalībvalsts iestādes līdzekļiem, iepriekšējās kompetentās dalībvalsts kompetentā iestāde nodrošina pabalstus saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro, ņemot vērā invaliditātes progresēšanu un attiecīgā gadījumā 45. pantu.

48. pants

Invaliditātes pabalstu pārvēršana vecuma pabalstos

1. Invaliditātes pabalstus attiecīgā gadījumā pārvērs vecuma pabalstos saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti tajos valsts vai valstu tiesību aktos, pēc kuriem tos sniedz, un saskaņā ar 5. nodaļu.

2. Ja kāda persona, kas saņem invaliditātes pabalstus, pamatojoties uz 50. pantu, var pamatot prasību par vecuma pabalstiem saskaņā ar vienas vai vairāku citu dalībvalstu tiesību aktiem, jebkura iestāde, kas atbild par invaliditātes pabalstu nodrošināšanu saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem, turpina nodrošināt šādai personai invaliditātes pabalstus, uz kuriem viņai ir tiesības saskaņā ar aktiem, ko tā piemēro, līdz tam brīdim, kad attiecībā uz šo iestādi kļūst piemērojams 1. punkts, vai tik ilgi, cik attiecīgā persona atbilst šādu pabalstu nosacījumiem.

3. Ja invaliditātes pabalstus, ko sniedz saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem saskaņā ar 44. pantu, pārvērs vecuma pabalstos un attiecīgā persona vēl neatbilst šādu pabalstu saņemšanas nosacījumiem vienas vai vairāku citu dalībvalstu tiesību aktos, attiecīgā persona saņem no šās vai šīm dalībvalstīm invaliditātes pabalstus no pārvēršanas dienas.

Tādus invaliditātes pabalstus sniedz saskaņā ar 5. nodaļu tā, it kā minētā nodaļa būtu bijusi piemērojama laikā, kad radusies darba nespēja, kas izraisījusi invaliditāti, līdz brīdim, kad attiecīgā persona atbilst nosacījumiem, ko attiecīgie valstu tiesību akti paredz pretendēšanai uz vecuma pabalstu, vai, ja šāda pārvēršana nav paredzēta, – tik ilgi, cik personai ir tiesības uz invaliditātes pabalstiem saskaņā ar pēdējās(–o) minētās(–o) valsts(–u) tiesību aktiem.

4. Invaliditātes pabalstus, ko sniedz saskaņā ar 44. pantu, pārrēķina saskaņā ar 5. nodaļu, tiklīdz saņēmējs atbilst nosacījumiem, ko B veida tiesību akti nosaka pretendēšanai uz invaliditātes pabalstiem, vai tiklīdz viņš saņem vecuma pabalstus saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem.

49. pants

Īpaši noteikumi ierēdņiem

Šās regulas 6., 44., 46., 47. un 48. pantu un 60. panta 2. un 3. punktu pēc analogijas piemēro personām, uz kurām attiecas īpaša shēma ierēdņiem.

5. NODAĻA

Vecuma pensijas un apgādnieka zaudējuma pabalsti

50. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Kad ir iesniegts piešķiršanas pieprasījums, visas kompetentās iestādes nosaka tiesības uz pabalstiem saskaņā ar visu to dalībvalstu tiesību aktiem, kam attiecīgā persona ir bijusi pakļauta, ja vien attiecīgā persona skaidri nepieprasa vecuma pabalstu piešķiršanas atlikšanu saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem.

2. Ja kādā brīdī attiecīgā persona neatbilst vai pārstāj atbilst nosacījumiem, kas paredzēti visu dalībvalstu tiesību aktos, kuriem viņa ir bijusi pakļauta, tad iestādes, kas piemēro tiesību aktus, kuru nosacījumi ir izpildīti, veicdamas aprēķinu atbilstīgi 52. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktam, neņem vērā laika posmus, kas izpildīti saskaņā ar tiesību aktiem, kuru nosacījumi nav izpildīti vai vairs netiek izpildīti, ja tas ir par iemeslu mazākai pabalsta summai.

3. Šā panta 2. punktu piemēro pēc analogijas, kad attiecīgā persona ir skaidri pieprasījusi vecuma pabalstu piešķiršanas atlikšanu.

4. Jaunu aprēķinu veic automātiski atbilstoši tam, kā ir izpildīti nosacījumi, kas jāizpilda saskaņā ar citu valstu tiesību aktiem, un tad, kad tie ir izpildīti, vai tad, kad attiecīgā persona pieprasa tāda vecuma pabalsta piešķiršanu, kas atlikta atbilstoši 1. punktam, izņemot gadījumus, kad laika posmi, kas izpildīti saskaņā ar citu valstu tiesību aktiem, jau ņemti vērā atbilstīgi 2. vai 3. punktam.

51. pants

Īpaši noteikumi par periodu summēšanu

1. Ja dalībvalsts tiesību akti nosaka, ka dažu pabalstu piešķiršana ir atkarīga no apdrošināšanas periodiem, kas ir izpildīti, veicot tikai īpašu darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā vai amatā, uz kuru attiecas īpaša nodarbinātu vai pašnodarbinātu personu shēma, dalībvalsts kompetentā iestāde ņem vērā periodus, kas izpildīti atbilstoši citu dalībvalstu tiesību aktiem, tikai tad, ja šie periodi ir izpildīti saskaņā ar atbilstošu shēmu vai, citā gadījumā, tādā pašā amatā, vai, attiecīgā gadījumā, tādā pašā darbībā nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā.

Ja, ņemot vērā tādā veidā izpildītus periodus, attiecīgā persona neatbilst īpašas shēmas pabalstu saņemšanas nosacījumiem, šos periodus ņem vērā tādu pabalstu nodrošināšanas nolūkā, kas paredzēti vispārīgajā shēmā vai, citā gadījumā, shēmā, ko piemēro attiecīgi strādniekiem vai kalpotājiem, ja vien attiecīgā persona iesaistīta kādā no šīm shēmām.

2. Apdrošināšanas periodus, kas izpildīti saskaņā ar īpašu dalībvalsts shēmu, ņem vērā to pabalstu nodrošināšanas nolūkā, kas paredzēti vispārīgajā shēmā vai, citā gadījumā, shēmā, kuru piemēro, attiecīgi, citas dalībvalsts strādniekiem vai kalpotājiem, ar nosacījumu, ka attiecīgā persona ir iesaistīta kādā no šīm shēmām, pat tad, ja šie periodi jau ir ņemti vērā minētajā dalībvalstī saskaņā ar īpašu shēmu.

3. Ja kādas dalībvalsts tiesību akti nosaka, ka tiesību uz pabalstiem iegūšana, paturēšana vai atgūšana ir atkarīga no tā, vai attiecīgā persona ir bijusi apdrošināta tajā laikā, kad iestājies apdrošināšanas, šo nosacījumu uzskata par izpildītu gadījumā, ja viņa ir apdrošināta saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, atbilstīgi procedūrām, kas paredzētas XI pielikumā katrai attiecīgajai dalībvalstij.

52. pants

Pabalstu piešķiršana

1. Kompetentā iestāde aprēķina pabalsta summu, ko varētu saņemt:

a) saskaņā ar tiesību aktiem, kurus tā piemēro, tikai tad, ja pabalstu saņemšanas tiesību nosacījumi ir izpildīti vienīgi saskaņā ar valsts tiesību aktiem (neatkarīgs pabalsts);

b) aprēķinot teorētisku summu un pēc tam faktisku summu (proporcionāls pabalsts) šādi:

i) pabalsta teorētiskā summa ir vienāda ar pabalstu, ko attiecīgā persona varētu pieprasīt, ja visi apdrošināšanas un/vai dzīvesvietas periodi, kas izpildīti saskaņā ar citu dalībvalstu tiesību aktiem, būtu izpildīti atbilstoši tiesību aktiem, kurus tā piemēro, pabalsta piešķiršanas dienā. Ja saskaņā ar šiem tiesību aktiem summa nav atkarīga no izpildīto periodu ilguma, šo summu uzskata par teorētisko summu;

ii) tad kompetentā iestāde nosaka proporcionālā pabalsta faktisko summu, piemērojot teorētiskajai summai attiecību starp to periodu ilgumu, kas pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās izpildīti saskaņā ar tiesību aktiem, kurus tā piemēro, un kopējo to periodu ilgumu, kas pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās izpildīti saskaņā ar visu attiecīgo dalībvalstu tiesību aktiem.

2. Attiecīgā gadījumā kompetentā iestāde summai, kas aprēķināta atbilstoši 1. punkta a) un b) apakšpunktam, piemēro visus tos noteikumus par samazināšanu, pārtraukšanu vai atcelšanu, kas paredzēti tiesību aktos, kurus tā piemēro, ievērojot 53.–55. pantā noteiktos ierobežojumus.

3. Attiecīgajai personai ir tiesības no katras dalībvalsts kompetentās iestādes saņemt lielāko no summām, kas aprēķinātas atbilstoši 1. punkta a) un b) apakšpunktam.

4. Ja aprēķiniem, ko atbilstīgi 1. punkta a) apakšpunktam punktam veic vienā dalībvalstī, rezultāts vienmēr ir neatkarīgs pabalsts, kas vienāds ar proporcionālo pabalstu, kurš aprēķināts saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu, vai lielāks par to, kompetentā iestāde var neizmantot proporcionālo aprēķinu atbilstīgi nosacījumiem īstenošanas regulā. Tādas situācijas ir izklāstītas VIII pielikumā.

53. pants

Noteikumi par pārklāšanās novēršanu

1. Tādu vecuma un apgādnieka zaudējuma pabalstu pārklāšanos, kas aprēķināti vai sniegti, pamatojoties uz apdrošināšanas un/vai dzīvesvietas periodiem, ko izpildījusi viena un tā pati persona, uzskata par viena veida pabalstu pārklāšanos.

2. Tādu pabalstu pārklāšanos, ko 1. punkta nozīmē nevar uzskatīt par viena veida pabalstiem, uzskata par atšķirīgu pabalstu pārklāšanos.

3. Gadījumos, kad pabalsts attiecībā uz invaliditāti, vecumu vai apgādnieka zaudējumu pārklājas ar tāda paša veida pabalstu vai atšķirīga veida pabalstu, vai citiem ienākumiem, uz dalībvalsts tiesību aktos izklāstīto pārklāšanās novēršanas noteikumu piemērošanu attiecas šādi noteikumi:

a) kompetentā iestāde ņem vērā pabalstus vai ienākumus, kas iegūti citā dalībvalstī, tikai tad, ja tiesību akti, ko tā piemēro, nosaka, ka jāņem vērā ārvalstīs iegūtie pabalsti vai ienākumi;

b) pirms nodokļu, sociālās nodrošināšanas maksājumu un citu atsevišķu nodevu atskaitīšanas kompetentā iestāde ņem vērā pabalstu summas, kuras izmaksāt pienākas citām dalībvalstīm, izņemot gadījumus, kad tiesību akti, ko tā piemēro, paredz tādu noteikumu piemērošanu, kas novērš pārklāšanos pēc šiem atskaitījumiem, saskaņā ar nosacījumiem un procedūrām, kas noteikti īstenošanas regulā;

c) kompetentā iestāde neņem vērā to pabalstu summas, kas saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem iegūti, pamatojoties uz brīvprātīgu apdrošināšanu vai fakultatīvi turpināmu apdrošināšanu;

d) ja viena dalībvalsts piemēro pārklāšanās novēršanas noteikumus tāpēc, ka attiecīgā persona saņem viena veida vai atšķirīga veida pabalstus saskaņā ar citu dalībvalstu tiesību aktiem vai ienākumus, kas iegūti citās dalībvalstīs, tad pabalstu, kas pienākas, var samazināt tikai par tādu pabalstu vai tādu ienākumu summu.

54. pants

Viena veida pabalstu pārklāšanās

1. Ja pārklājas viena veida pabalsti, kas pienākas saskaņā ar divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, noteikumi, kas dalībvalsts tiesību aktos paredzēti, lai novērstu pārklāšanos, nav piemērojami proporcionālam pabalstam.

2. Noteikumus, kas paredzēti, lai novērstu pārklāšanos, piemēro neatkarīgam pabalstam tikai tad, ja attiecīgais pabalsts:

a) ir pabalsts, kura summa nav atkarīga no apdrošināšanas vai dzīvesvietas periodu ilguma,

vai

b) ir pabalsts, kura summa ir noteikta, pamatojoties uz iemaksu periodu, kas uzskatāms par izpildītu laikā starp dienu, kurā iestājas apdrošināšanas gadījums, un vēlāku datumu, un kurš pārklājas:

i) ar tāda paša veida pabalstu, izņemot gadījumu, kad ir noslēgts nolīgums starp divām vai vairāk dalībvalstīm, lai novērstu to, ka to pašu iemaksu periodu ņem vērā vairāk nekā vienu reizi, vai

ii) ar pabalstu, kas minēts a) apakšpunktā.

Pabalsti un nolīgumi, kas minēti a) un b) apakšpunktā, ir norādīti IX pielikumā.

55. pants

Atšķirīgu pabalstu pārklāšanās

1. Ja atšķirīga veida pabalstu vai citu ienākumu saņemšanas noteikumi, kas attiecīgo dalībvalstu tiesību aktos paredzēti, lai novērstu pārklāšanos, jāpiemēro attiecībā uz:

a) diviem vai vairākiem neatkarīgiem pabalstiem, kompetentā iestāde pabalsta, pabalstu vai citu ienākumu summas, kas ir ņemtas vērā, izdala ar to pabalstu skaitu, uz ko attiecas minētie noteikumi;

tomēr, piemērojot šo apakšpunktu, nevar atņemt attiecīgai personai tās pensionāra statusu, kas vajadzīgs citu šās sadaļas nodaļu piemērošanai saskaņā ar nosacījumiem un procedūrām, kuras noteiktas īstenošanas regulā;

b) vienu vai vairākiem proporcionāliem pabalstiem, kompetentā iestāde ņem vērā pabalstu, pabalstus vai citus ienākumus un visus elementus, kas noteikti noteikumu piemērošanai, lai novērstu pārklāšanos, kā atkarīgos no attiecības starp apdrošināšanas un/vai dzīvesvietas periodiem, kas noteikti 52. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) nodalījumā minētajam aprēķinam;

c) vienu vai vairākiem neatkarīgiem pabalstiem un vienu vai vairākiem proporcionāliem pabalstiem, kompetentā iestāde pēc analogijas piemēro a) apakšpunktu attiecībā uz neatkarīgiem pabalstiem un b) apakšpunktu attiecībā uz proporcionāliem pabalstiem.

2. Kompetentā iestāde nepiemēro dalīšanu, kas noteikta attiecībā uz neatkarīgiem pabalstiem, ja tiesību akti, ko tā piemēro, paredz ņemt vērā atšķirīga veida pabalstus un/vai citus ienākumus, un visus citus elementus, lai aprēķinātu to summas daļu, ko nosaka atkarā no attiecības starp apdrošināšanas un/vai dzīvesvietas periodiem, kas minēti 52. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) nodalījumā.

3. Šā panta 1. un 2. punktu piemēro pēc analogijas, ja vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktos ir noteikts, ka tiesības uz pabalstu nevar iegūt gadījumā, kad attiecīgā persona saņem atšķirīga veida pabalstu, kas maksājams saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, vai citus ienākumus.

56. pants

Papildu noteikumi pabalstu aprēķināšanai

1. Lai aprēķinātu 52. panta 1. punktā b) apakšpunktā minētās teorētiskās un proporcionālās summas, piemēro šādus noteikumus:

- a) ja kopējais to apdrošināšanas un/vai dzīvesvietas periodu ilgums, kas pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās izpildīts saskaņā ar visu attiecīgo dalībvalstu tiesību aktiem, ir lielāks nekā maksimālais periods, ko pieprasa kādas šādas dalībvalsts tiesību akti pilna apmēra pabalsta saņemšanai, minētās dalībvalsts kompetentā iestāde izpildīto periodu kopējā ilguma vietā ņem vērā šo maksimālo periodu; izmantojot šo aprēķina metodi, šai iestādei neuzliek lielāka pabalsta izmaksu nekā pilna apmēra pabalsts, ko paredz tiesību akti, kurus tā piemēro. Šis noteikums neattiecas uz pabalstiem, kuru summa nav atkarīga no apdrošināšanas ilguma;
- b) procedūra, kas paredzēta, lai ņemtu vērā periodus, kuri pārklājas, ir noteikta īstenošanas regulā;
- c) ja dalībvalsts tiesību akti paredz, ka pabalsti jāaprēķina, pamatojoties uz ienākumiem, iemaksām, ieņēmumiem, citām summām vai vairāku šo summu kombinācijas (vidējais, proporcionālais, fiksētais vai kreditētais lielums), kompetentā iestāde:
  - i) nosaka pamatu pabalstu aprēķinam atbilstoši tikai apdrošināšanas periodiem, kas izpildīti saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro;
  - ii) lai noteiktu summu, kas jāaprēķina atbilstoši apdrošināšanas un/vai dzīvesvietas periodiem, kuri izpildīti saskaņā ar citu dalībvalstu tiesību aktiem, izmanto tos pašus elementus, kas noteikti vai reģistrēti attiecībā uz apdrošināšanas periodiem, kuri izpildīti saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro;

atbilstīgi procedūrām, kas XI pielikumā paredzētas attiecīgajai dalībvalstij.

2. Dalībvalsts tiesību aktu noteikumus par tādu elementu korekciju, kuri ņemti vērā, aprēķinot pabalstus, piemēro, attiecīgā gadījumā, tādiem elementiem, kas jāņem vērā šās dalībvalsts kompetentajai iestādei saskaņā ar 1. punktu attiecībā uz apdrošināšanas vai dzīvesvietas periodiem, kas izpildīti atbilstoši citu dalībvalstu tiesību aktiem.

57. pants

Apdrošināšanas vai dzīvesvietas periodi, kas ir mazāki par vienu gadu

1. Neatkarīgi no 52. panta 1. punkta b) apakšpunkta dalībvalsts iestādei nav pienākuma piešķirt pabalstus attiecībā uz periodiem, kas izpildīti saskaņā ar tiesību aktiem, kurus tā piemēro, un kurus ņem vērā, kad iestājas apdrošināšanas gadījums, ja:

— minēto periodu ilgums ir mazāks par vienu gadu;

un

— ņemot vērā tikai šos periodus, nekādas tiesības uz pabalstu nav iegūtas saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem.

Šajā pantā "periodi" ir visi apdrošināšanas, nodarbinātības, pašnodarbinātības vai dzīvesvietas periodi, kas ļauj pretendēt uz attiecīgo pabalstu vai tieši palielina to.

2. Katras attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde 52. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) nodalījuma piemērošanas nolūkā ņem vērā 1. punktā minētos periodus.

3. Ja, piemērojot 1. punkta noteikumus, visas attiecīgo dalībvalstu iestādes tiktu atbrīvotas no to saistībām, pabalstus piešķir vienīgi saskaņā ar pēdējās šādas dalībvalsts tiesību aktiem, kuru nosacījumi ir izpildīti, tā, it kā visi apdrošināšanas un dzīvesvietas periodi, kas ir izpildīti un ņemti vērā saskaņā ar 6. pantu un 51. panta 1. un 2. punktu, būtu izpildīti saskaņā ar šās dalībvalsts tiesību aktiem.

58. pants

Piemaksas piešķiršana

1. Pabalstu saņēmējam, uz kuru attiecas šī nodaļa, tajā dalībvalstī, kuras teritorijā viņš dzīvo un saskaņā ar kuras tiesību aktiem jāmaksā viņam pabalsts, nedrīkst piešķirt pabalstu, kas ir mazāks nekā pabalsta minimums, kurš šajos tiesību aktos paredzēts apdrošināšanas vai dzīvesvietas periodam, kas vienāds ar visiem periodiem, kuri ņemti vērā maksājumu veikšanai saskaņā ar šo nodaļu.

2. Šās valsts kompetentā iestāde visu laiku, kamēr viņš dzīvo tās teritorijā, maksā viņam piemaksu, kas vienāda ar starpību starp to pabalstu kopsummu, kas saņemami saskaņā ar šo nodaļu, un pabalsta minimuma summu.

59. pants

Pabalstu pārrēķināšana un pārvērtēšana

1. Ja pabalstu noteikšanas metode vai pabalstu aprēķināšanas noteikumi mainās saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem vai ja attiecīgās personas stāvoklī notiek būtiskas izmaiņas, kuru dēļ saskaņā ar šiem tiesību aktiem būtu jākorģē pabalsta summa, pārrēķinu veic atbilstīgi 52. punktam.

2. No otras puses, ja, pieaugot dzīves dārdzībai vai mainoties ienākumu līmenim vai citam koriģēšanas pamatam, attiecīgās dalībvalsts pabalstus maina par procentuālu daļu vai noteiktu summu, šo procentuālo daļu vai noteikto summu tieši piemēro pabalstiem, kas noteikti saskaņā ar 52. pantu, bez vajadzības veikt pārrēķinu.

60. pants

Īpaši noteikumi ierēdņiem

1. Šās regulas 6. un 50. pantu, 51. panta 3. punktu un 52.–59. pantu pēc analogijas piemēro personām, uz ko attiecas īpaša shēma ierēdņiem.

2. Tomēr, ja kompetentās dalībvalsts tiesību akti nosaka, ka īpašā ierēdņu shēmā paredzēto pabalstu tiesību iegūšana, likvidēšana, paturēšana vai atgūšana ir atkarīga no nosacījuma, ka visiem apdrošināšanas periodiem jābūt izpildītiem saskaņā ar vienu vai vairākām īpašām shēmām ierēdņiem šajā dalībvalstī vai ka šās dalībvalsts tiesību aktos tiem jābūt uzskatītiem par līdzvērtīgiem šādiem periodiem, šās valsts kompetentā iestāde ņem vērā tikai periodus, ko var atzīt saskaņā ar tiesību aktiem, kurus tā piemēro.

Ja, ievērojot šādi izpildītos periodus, attiecīgā persona neatbilst šo pabalstu saņemšanas nosacījumiem, šos periodus ņem vērā, lai piešķirtu pabalstus saskaņā ar vispārīgo shēmu vai, ja tādas nav, saskaņā ar shēmu, ko piemēro strādniekiem vai attiecīgi kalpotājiem.

3. Ja saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem pabalstus, kas ar īpašu shēmu paredzēti ierēdņiem, aprēķina, pamatojoties uz pēdējo algu vai algām, kas saņemtas atskaites periodā, šās valsts kompetentā iestāde aprēķinā ņem vērā tikai tās pienācīgi pārvērtētās algas, kas saņemtas periodā vai periodos, kuros attiecīgā persona bijusi pakļauta šiem tiesību aktiem.

6. NODAĻA

Bezdarbnieku pabalsti

61. pants

Īpaši noteikumi par apdrošināšanas, nodarbinātības vai pašnodarbinātības periodu summēšanu

1. Dalībvalsts kompetentā iestāde, pēc kuras tiesību aktiem tiesību uz pabalstiem iegūšana, paturēšana vai ilgums ir atkarīgs no apdrošināšanas, nodarbinātības vai pašnodarbinātības periodu izpildes, ciktāl nepieciešams, ņem vērā tādus apdrošināšanas, nodarbinātības vai pašnodarbinātības periodus, kas ir izpildīti saskaņā ar kādas citas dalībvalsts tiesību aktiem, tā, it kā tie būtu izpildīti saskaņā ar tiesību aktiem, kurus tā piemēro.

Tomēr, ja piemērojami tiesību akti nosaka, ka tiesības uz pabalstiem ir atkarīgas no apdrošināšanas periodu izpildes, nodarbinātības vai pašnodarbinātības periodus, kas izpildīti saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, neņem vērā, izņemot gadījumus, kad šie periodi būtu uzskatāmi par apdrošināšanas periodiem, ja tie būtu izpildīti atbilstoši piemērojamajiem tiesību aktiem.

2. Izņemot 65. panta 5. punkta a) apakšpunktā minētos gadījumus, šā panta 1. punktu piemēro atkarā no tā, vai attiecīgā persona atbilstīgi tiesību aktiem, pēc kuriem ir pieprasīti pabalsti, pēdējos ir izpildījusi:

- apdrošināšanas periodus, ja šie tiesību akti nosaka par nepieciešamiem apdrošināšanas periodus,
- nodarbinātības periodus, ja šie tiesību akti nosaka par nepieciešamiem nodarbinātības periodus, vai
- pašnodarbinātības periodus, ja šie tiesību akti nosaka par nepieciešamiem pašnodarbinātības periodus.

62. pants

Pabalstu aprēķināšana

1. Tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību akti paredz pabalstu aprēķinu, pamatojoties uz iepriekšējo algu vai ienākumiem no profesionālās darbības, ņem vērā tikai to algu vai ienākumus no profesionālās darbības, ko attiecīgā persona saņēmusi saistībā ar viņas darbību nodarbinātās vai pašnodarbinātās personas statusā saskaņā ar šiem tiesību aktiem.

2. Šā panta 1. punktu piemēro arī tad, ja kompetentās iestādes pārziņā esošie tiesību akti paredz īpašu atskaites periodu tās algas noteikšanai, ko izmanto par pamatu pabalstu aprēķināšanai, un ja visā šajā periodā vai kādā tā posmā attiecīgā persona ir bijusi pakļauta citas dalībvalsts tiesību aktiem.

3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, ciktāl 65. panta 5. punkta a) apakšpunkts attiecas uz pierobežas darbiniekiem, dzīvesvietas iestāde saskaņā ar īstenošanas regulu ņem vērā to algu vai ienākumus no profesionālās darbības, ko attiecīgā persona saņēmusi dalībvalstī, kuras tiesību aktiem viņa bijusi pakļauta savas pēdējās darbības laikā nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā.

63. pants

Īpaši noteikumi par dzīvesvietas noteikumu nepiemērošanu

Šās nodaļas piemērošanas vajadzībām 7. pantu piemēro tikai gadījumos, kas paredzēti 64. un 65. pantā, ievērojot tajos noteiktos ierobežojumus.

64. pants

Bezdarbnieki, kas dodas uz citu dalībvalsti

1. Pilnīgs bezdarbnieks, kas atbilst kompetentās dalībvalsts tiesību aktu nosacījumiem, lai būtu tiesīgs saņemt pabalstus, un kas dodas uz citu dalībvalsti, lai meklētu tur darbu, patur savas tiesības uz bezdarbnieka naudas pabalstiem, ievērojot šādus nosacījumus un šādus ierobežojumus:

- a) nepieciešams, lai attiecīgā persona pirms aizbraukšanas būtu reģistrējusies kompetentās dalībvalsts nodarbinātības dienestā kā darba meklētājs un vismaz četras nedēļas kopš palikšanas bez darba būtu bijusi to rīcībā. Kompetentie dienesti vai iestādes tomēr var atļaut viņam aizbraukt pirms šāda termiņa beigām;
- b) nepieciešams, lai bezdarbnieks reģistrētos kā darba meklētājs tās dalībvalsts nodarbinātības dienestos, uz kuru viņš ir aizceļojis, būtu pakļauts tur organizētajai uzraudzības kārtībai un ievērotu nosacījumus, ko paredz minētās dalībvalsts tiesību akti. Šo nosacījumu uzskata par izpildītu attiecībā uz laika posmu pirms reģistrēšanās, ja attiecīgā persona ir reģistrējusies septiņu dienu laikā kopš dienas, kurā pārstājusi būt tās dalībvalsts nodarbinātības dienestu rīcībā, no kuras aizbraukusi. Izņēmuma gadījumos kompetentie dienesti vai iestādes šo termiņu var pagarināt;

- c) tiesības uz pabalstiem saglabājas trīs mēnešus no dienas, kad bezdarbnieks pārstājis būt tās valsts nodarbinātības dienestu rīcībā, no kuras viņš aizceļojis, ar nosacījumu, ka kopējais laika posms, kurā tiek nodrošināti pabalsti, nepārsniedz laika posmu, kurā viņam ir tiesības uz pabalstu saskaņā ar šās dalībvalsts tiesību aktiem; kompetentie dienesti vai iestādes var pagarināt trīs mēnešu laika posmu līdz sešiem mēnešiem;
- d) pabalstus nodrošina kompetentā iestāde par saviem līdzekļiem saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro.

2. Ja attiecīgā persona atgriežas kompetentajā dalībvalstī tā laika posma beigu dienā, kurā tai ir tiesības uz pabalstiem saskaņā ar 1. punkta c) apakšpunktu, vai pirms tās, šai personai joprojām ir tiesības uz pabalstiem saskaņā ar šās valsts tiesību aktiem. Persona zaudē visas tās tiesības uz pabalstiem, ko paredz kompetentās dalībvalsts tiesību akti, ja neatgriežas tajā minētā laika posma beigu dienā vai pirms tās, izņemot gadījumus, kad minēto tiesību aktu noteikumi ir labvēlīgāki. Izņēmuma gadījumos kompetentie dienesti vai iestādes var atļaut attiecīgai personai atgriezties vēlāk, nezaudējot savas tiesības.

3. Ja kompetentās dalībvalsts tiesību akti nav labvēlīgāki, starp diviem nodarbinātības periodiem maksimālais kopējais laika posms, kurā saskaņā ar 1. punktu saglabājas tiesības uz pabalstiem, ir trīs mēneši; kompetentie dienesti vai iestādes var pagarināt šo laika posmu līdz sešiem mēnešiem.

4. Pasākumus informācijas apmaiņai, sadarbībai un savstarpējai palīdzībai starp kompetentās dalībvalsts un tās dalībvalsts iestādēm un dienestiem, uz kuru persona dodas, lai meklētu darbu, nosaka īstenošanas regulā.

65. pants

Bezdarbnieki, kas dzīvo dalībvalstī, kura nav kompetentā valsts

1. Persona, kas ir daļēji vai periodiski bez darba un kas savas pēdējās darbības laikā nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā dzīvojuši dalībvalstī, kura nav kompetentā dalībvalsts, nodod sevi sava daba devēja vai nodarbinātības dienestu rīcībā kompetentajā dalībvalstī. Viņa saņem pabalstus atbilstīgi kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem tā, kā tas notiktu, ja šī persona dzīvotu šajā dalībvalstī. Šos pabalstus nodrošina kompetentās dalībvalsts iestāde.

2. Pilnīgs bezdarbnieks, kas savas pēdējās darbības laikā nodarbināts vai pašnodarbināts personas statusā dzīvojis dalībvalstī, kura nav kompetentā dalībvalsts, un turpina dzīvot šajā dalībvalstī vai atgriežas šajā dalībvalstī, nodod sevi dzīvesvietas dalībvalsts nodarbinātības dienestu rīcībā. Neskarot 64. pantu, pilnīgs bezdarbnieks papildus var nodot sevi tās dalībvalsts nodarbinātības dienestu rīcībā, kurā viņš ir veicis savu pēdējo darbību nodarbināts vai pašnodarbināts personas statusā.

Bezdarbnieks, kas nav pierobežas darbinieks un kas neatgriezās savā dzīvesvietas dalībvalstī, nodod sevi nodarbinātības dienestu rīcībā dalībvalstī, kuras tiesību aktiem viņš ir bijis pakļauts pēdējiem.

3. Bezdarbnieks, kas minēts 2. punkta pirmajā teikumā, reģistrējas kā darba meklētājs tās dalībvalsts nodarbinātības dienestos, kurā viņš dzīvo, tiek pakļauts tur organizētajai kontroles procedūrai un ievēro nosacījumus, ko paredz šās dalībvalsts tiesību akti. Ja šī persona izvēlas arī reģistrēties kā persona, kura meklē darbu, dalībvalstī, kurā viņa ir veikusi pēdējo darbību nodarbināta vai pašnodarbināta personas statusā, viņa ievēro saistības, ko piemēro šajā valstī.

4. Šā panta 2. punkta otrā teikuma un 3. punkta otrā teikuma īstenošanu, kā arī pasākumus informācijas apmaiņai, sadarbībai un savstarpējai palīdzībai starp dzīvesvietas dalībvalsts un tās dalībvalsts iestādēm un dienestiem, kurā bijusi personas pēdējā nodarbošanās, nosaka īstenošanas regulā.

5. a) Bezdarbnieks, kas minēts 2. punkta pirmajā un otrajā teikumā, saņem pabalstus saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem tā, kā tas būtu noticis, ja viņš būtu pakļauts šiem tiesību aktiem savas pēdējās darbības laikā nodarbināts vai pašnodarbināts personas statusā. Šos pabalstus nodrošina dzīvesvietas iestāde;

b) tomēr darbinieks, kas nav pierobežas darbinieks, un kam tikuši nodrošināti pabalsti par tās dalībvalsts kompetentās iestādes līdzekļiem, kuras tiesību aktiem viņš bijis pakļauts pēdējiem, pēc viņa atgriešanās dzīvesvietas dalībvalstī, pirmkārt, saņem pabalstus saskaņā ar 64. pantu, vienlaikus pabalstu saņemšana saskaņā ar 5.a punktu ir pārtraukta uz laiku, kamēr viņš saņem pabalstus atbilstoši tiesību aktiem, kuriem viņš ir bijis pakļauts pēdējiem.

6. Saskaņā ar 5. punktu dzīvesvietas iestādes sniegtos pabalstus turpina nodrošināt par šās iestādes pašas līdzekļiem. Tomēr, ievērojot 7. punktu, tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību aktiem persona ir bijusi pakļauta pēdējiem, atlīdzina dzīvesvietas iestādei pilnu to pabalstu summu, ko šī iestāde nodrošinājusi pirmajos trijos mēnešos. Kompensējamā summa šajā laika posmā nedrīkst būt lielāka par summu, kas jāizmaksā bezdarba gadījumā saskaņā ar kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem. Šā panta 5.b punktā minētajā gadījumā laika posmu, kurā pabalsti ir nodrošināti atbilstīgi 64. pantam, atņem no laika posma, kas minēts šā punkta otrajā teikumā. Atlīdzināšanas pasākumus nosaka īstenošanas regulā.

7. Tomēr 6. punktā minēto atlīdzināšanas laika posmu pagarina līdz pieciem mēnešiem, ja attiecīgā persona iepriekšējos 24 mēnešos ir izpildījusi 12 mēnešu nodarbinātības vai pašnodarbinātības periodus dalībvalstī, kuras tiesību aktiem viņa ir bijusi pakļauta pēdējiem, ar nosacījumu, ka šādi periodi ļauj pretendēt uz bezdarbnieka pabalstiem.

8. Šā panta 6. un 7. punkta piemērošanas vajadzībām divas vai vairākas dalībvalstis vai to kompetentās varas iestādes var noteikt citas atlīdzināšanas metodes vai atteikties no jebkādiem kompensācijas norēķiniem starp iestādēm, kas ir to jurisdikcijā.

7. NODAĻA

Pirmspensijas pabalsti

66. pants

Pabalsti

Ja piemērojami tiesību akti paredz, ka tiesības uz pirmspensijas pabalstiem ir atkarīgas no tā, vai ir izpildīti apdrošināšanas, nodarbinātības vai pašnodarbinātības periodi, piemēro 6. pantu.

8. NODAĻA

Ģimenes pabalsti

67. pants

Ģimenes locekļi, kas dzīvo citā dalībvalstī

Personai ir tiesības uz ģimenes pabalstiem saskaņā ar kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem, tajā skaitā, par savas ģimenes locekļiem, kas dzīvo citā dalībvalstī tā, kā tas būtu bijis, ja viņi dzīvotu pirmajā minētajā dalībvalstī. Tomēr pensionāram ir tiesības uz ģimenes pabalstiem saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kura atbild par viņa pensiju.

68. pants

Prioritātes noteikumi pārklšanās gadījumā

1. Ja tajā pašā laika posmā par tiem pašiem ģimenes locekļiem pabalstus paredz vairāk nekā vienas dalībvalsts tiesību akti, piemēro šādus prioritātes noteikumus:

- a) attiecībā uz pabalstiem, kas jāizmaksā vairāk nekā vienai dalībvalstij ar atšķirīgu pamatojumu, prioritāte ir šāda: pirmkārt, tiesības, kas pieejamas, pamatojoties uz darbību nodarbinātās vai pašnodarbinātas personas statusā, otrkārt, tiesības, kas pieejamas, pamatojoties uz pensijas saņemšanu, un, visbeidzot, tiesības, kas iegūtas, pamatojoties uz dzīvesvietu;
- b) attiecībā uz pabalstiem, kas jāizmaksā vairāk nekā vienai dalībvalstij ar vienādu pamatojumu, prioritāti nosaka, atsaucoties uz šādiem papildu kritērijiem:
  - i) attiecībā uz tiesībām, kas pieejamas, pamatojoties uz darbību nodarbinātās vai pašnodarbinātas personas statusā: bērnu dzīvesvieta, ja tur tiek veikta šāda darbība, un, papildus, attiecīgā gadījumā, lielākā to pabalstu summa, ko paredz pretrunā esošie tiesību akti. Tādā gadījumā pabalstu izmaksas daļa atbilstoši kritērijiem, ko nosaka īstenošanas regulā;
  - ii) attiecībā uz tiesībām, kas pieejamas, pamatojoties uz pensiju saņemšanu: bērnu dzīvesvieta, ja pensija ir jāmaksā saskaņā ar tās tiesību aktiem, un, papildus, attiecīgā gadījumā, garākais apdrošināšanas vai dzīvesvietas periods saskaņā ar pretrunā esošiem tiesību aktiem;
  - iii) attiecībā uz tiesībām, kas pieejamas, pamatojoties uz dzīvesvietu: bērnu dzīvesvieta.

2. Gadījumā, kad tiesības uz pabalstiem pārklājas, ģimenes pabalstus nodrošina saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir izraudzīti par prioritāriem atbilstoši 1. punktam. Tiesības uz ģimenes pabalstiem, ko nosaka citi pretrunā esošie tiesību akti, tiek atceltas līdz pat summai, ko paredz pirmie tiesību akti, un starpības piemaksu vajadzības gadījumā nodrošina par summu, par kuru ir pārsniegta šī summa. Tomēr šāda starpības piemaksa nav jānodrošina par bērniem, kas dzīvo citā dalībvalstī, ja šo tiesību uz attiecīgo pabalstu pamatā ir tikai dzīvesvieta.

3. Ja saskaņā ar 67. pantu pieteikums uz ģimenes pabalstiem ir iesniegts tās dalībvalsts kompetentajā iestādē, kuras tiesību akti ir piemērojami, nevis atbilstoši prioritātes tiesībām saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu:

- a) šī iestāde nekavējoties nosūta pieteikumu tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kuras tiesību akti ir piemērojami atbilstoši prioritātei, informē attiecīgo personu un, neskarot īstenošanas regulas noteikumus attiecībā uz pabalstu pagaidu piešķiršanu, nepieciešamības gadījumā nodrošina 2. punktā minēto starpības piemaksu;
- b) tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību akti ir piemērojami atbilstoši prioritātei, izskata šo pieteikumu tā, it kā tas būtu iesniegts tieši tai, un dienu, kurā pieteikums ir iesniegts pirmajai iestādei, uzskata par dienu, kurā tā izteikusi savu prasību iestādei, kurai ir prioritāte.

69. pants

Papildu noteikumi

1. Ja saskaņā ar tiesību aktiem, kas izraudzīti atbilstīgi 67. un 68. pantam, nav iegūtas nekādas tiesības uz papildu vai īpašiem ģimeņu pabalstu maksājumiem bāreņiem, šādus pabalstus principā izmaksā papildus citiem ģimenes pabalstiem, kas iegūti saskaņā ar iepriekšminētajiem tiesību aktiem, saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kuriem mirušais darbinieks ir bijis pakļauts visilgāko laika posmu, ciktāl šādas tiesības iegūtas saskaņā ar šiem tiesību aktiem. Ja saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem nav iegūtas tiesības, nosacījumus šādu tiesību iegūšanai saskaņā ar pārējo dalībvalstu tiesību aktiem izskata un pabalstus nodrošina to apdrošināšanas vai dzīvesvietas periodu ilgumu dilstošā secībā, kuri izpildīti saskaņā ar šo dalībvalstu tiesību aktiem.

2. Pabalstus, ko maksā pensionāriem pensiju vai piemaksu veidā, nodrošina un aprēķina atbilstoši 5. nodaļai.

9. NODAĻA

Īpaši no iemaksām neatkarīgi naudas pabalsti

70. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Šo pantu piemēro īpašiem no iemaksām neatkarīgiem naudas pabalstiem, ko nodrošina saskaņā ar tiesību aktiem, kuriem aptvertā personu loka, mērķu un/vai tiesību nosacījumu dēļ ir gan 3. panta 1. punktā minēto sociālā nodrošinājuma tiesību aktu, gan sociālās palīdzības īpašības.

2. Šajā nodaļā "īpaši no iemaksām neatkarīgi naudas pabalsti" ir tie, kas:

a) ir paredzēti, lai nodrošinātu vai nu:

i) papildu nodrošinājumu, aizvietošana nodrošinājumu vai palīgnodrošinājumu pret riskiem, uz kuriem attiecas 3. panta 1. punktā minētās sociālā nodrošinājuma jomas, un kas garantē attiecīgajām personām ienākumus iztikas minimumam, ņemot vērā ekonomikas un sociālo stāvokli attiecīgajā dalībvalstī;

vai

ii) tikai tādu īpašu aizsardzību invalīdiem, kura cieši saistīta ar minētās personas sociālo vidi attiecīgajā dalībvalstī,

un

b) ja finansējums tiek gūts tikai no to obligāto nodokļu uzlikšanas, kuri paredzēti, lai segtu vispārējus publiskā sektora izdevumus un ja pabalstu nodrošināšanas un aprēķina nosacījumi nav atkarīgi no jebkādas iemaksas attiecībā uz saņēmēju. Tomēr pabalstus, ko nodrošina kā piemaksu no iemaksām atkarīgam pabalstam, viena šā iemesla dēļ neuzskata par pabalstiem, kas ir atkarīgi no iemaksām,

un

c) ir minēti X pielikumā.

3. Šās regulas 7. pantu un citas šās sadaļas nodaļas nepiemēro pabalstiem, kas minēti šā panta 2. punktā.

4. Pabalstus, kas minēti 2. punktā, sniedz tikai dalībvalstīs, kur dzīvo attiecīgās personas, saskaņā ar to tiesību aktiem. Šādus pabalstus sniedz dzīvesvietas iestāde par saviem līdzekļiem.

IV SADAĻA

ADMINISTRATĪVĀ KOMISIJA UN PADOMDEVĒJA KOMITEJA

71. pants

Administratīvās komisijas sastāvs un darba metodes

1. Administratīvā komisija sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijai (še turpmāk "Administratīvā komisija"), kas piesaistīta Eiropas Kopienu Komisijai, sastāv no katras dalībvalsts valdību pārstāvjiem, kam, ja vajadzīgs, palīdz eksperti padomdevēji. Eiropas Kopienu Komisijas pārstāvis apmeklē Administratīvās komisijas sanāksmes padomdevēja statusā.

2. Administratīvās komisijas noteikumus sastāda, savstarpēji vienojoties tās locekļiem.

Lēmumus par interpretācijas jautājumiem, kas minēti 72. panta a) apakšpunktā, pieņem saskaņā ar balsošanas noteikumiem, kas noteikti ar Līgumu, un tiem nodrošina nepieciešamo publicitāti.

3. Sekretariāta pakalpojumus Administratīvajai komisijai nodrošina Eiropas Kopienu Komisija.

72. pants

Administratīvās komisijas uzdevumi

Administratīvā komisija:

a) nodarbojas ar visiem administratīviem jautājumiem un interpretācijas jautājumiem, ko rada šās regulas vai īstenošanas regulas noteikumi, vai ar tiem saskaņā noslēgts nolīguma vai vienošanās, neskarot dalībvalstu tiesību aktos, šajā regulā vai Līgumā paredzētās attiecīgo iestāžu, iestāžu un personu tiesības izmantot procedūras un vērsties pie tiesu iestādēm;

b) sekmē Kopienas tiesību vienādu piemērošanu, jo īpaši, veicot pieredzes un administratīvās paraugprakses apmaiņu;

c) stiprina un attīsta sadarbību starp dalībvalstīm un to iestādēm sociālās nodrošināšanas jautājumos, lai, cita starpā, ņemtu vērā īpašus jautājumus attiecībā uz dažām personu kategorijām; sekmē pārrobežu sadarbības pasākumu darbību realizāciju sociālās nodrošināšanas sistēmas koordinācijas jomā;

d) iespēju robežās veicina jaunu tehnoloģiju izmantošanu, lai atvieglinātu personu brīvu pārvietošanos, jo īpaši, modernizējot procedūras, kas paredzētas informācijas apmaiņai un starpiestāžu informācijas plūsmas pielāgošanai apmaiņai ar elektroniskiem līdzekļiem, ņemot vērā datu apstrādes attīstību katrā dalībvalstī; Administratīvā komisija pieņem kopīgus strukturālus noteikumus attiecībā uz datu apstrādes pakalpojumiem, jo īpaši par drošību un standartu izmantošanu, un paredz noteikumus attiecībā uz šo pakalpojumu kopīgās daļas darbību;

e) uzņemas citas funkcijas, kas ietilpst tās kompetencē saskaņā ar šo regulu un īstenošanas regulu vai jebkuru nolīgumu vai vienošanos, kura noslēgta saskaņā ar tām;

f) iesniedz attiecīgus priekšlikumus Eiropas Kopienu Komisijai par sociālās nodrošināšanas shēmu koordināciju, lai pilnveidotu un modernizētu Kopienas tiesību kopumu, izstrādājot turpmākas regulas vai izmantojot citus līdzekļus, kas paredzēti Līgumā;

g) nosaka faktorus, kas jāņem vērā grāmatvedībā attiecībā uz izmaksām, kuras jāsedz dalībvalstu iestādēm saskaņā ar šo regulu, un lai pielāgotu gada pārskatus starp šīm iestādēm, pamatojoties uz 74. pantā minētās Revīzijas padomes ziņojumu.

73. pants

Datu apstrādes tehniskā komisija

1. Datu apstrādes tehniskā komisija (še turpmāk "Tehniskā komisija") ir piesaistīta Administratīvajai komisijai. Tehniskā komisija liek priekšā Administratīvajai komisijai kopīgas uzbūves noteikumus datu apstrādes pakalpojumu darbībai, jo īpaši par drošību un standartu izmantošanu; tā sniedz ziņojumus un argumentētu atzinumu, pirms Administratīvā komisija pieņem lēmumus atbilstoši 72. panta d) apakšpunktam. Tehniskās komisijas sastāvu un darba metodes nosaka Administratīvā komisija.

2. Šim nolūkam Tehniskā komisija:

- a) apkopo attiecīgos tehniskos dokumentus un uzņemas pētījumus un citus darbus, kas vajadzīgi, lai izpildītu tās uzdevumus;
- b) iesniedz Administratīvajai komisijai 1. punktā minētos ziņojumus un argumentētos atzinumus;
- c) veic citus pienākumus un pētījumus sakarā ar jautājumiem, ko tai uzticējusi Administratīvā komisija;
- d) nodrošina Kopienas izmēģinājuma projektu vadību, izmantojot datu apstrādes pakalpojumus, un, no Kopienas puses, darbības sistēmu vadību, izmantojot datu apstrādes pakalpojumus.

74. pants

Revīzijas padome

1. Revīzijas padome ir piesaistīta Administratīvajai komisijai. Revīzijas padomes sastāvu un darba metodes nosaka Administratīvā komisija.

Revīzijas padome:

- a) pārbauda metodi, pēc kuras nosaka un aprēķina gada vidējās izmaksas, kuras uzrāda dalībvalstis;
- b) apkopo vajadzīgos datus un veic aprēķinus, kas vajadzīgi, lai izveidotu katras dalībvalsts gada prasību izklāstu;
- c) sniedz Administratīvajai komisijai regulārus pārskatus par šās regulas un īstenošanas regulas izpildes rezultātiem, jo īpaši attiecībā uz finansēm;
- d) sniedz datus un ziņojumus, kas nepieciešami, lai Administratīvā komisija pieņemtu lēmumus saskaņā ar 72. panta g) apakšpunktu;
- e) sniedz Administratīvajai komisijai attiecīgus ierosinājumus saistībā ar a), b) un c) apakšpunktu, ieskaitot tādus, kas attiecas uz šo regulu;
- f) veic kādus darbus, pētījumus vai uzdevumus sakarā ar lietām, ko tai uzticējusi Administratīvā komisija.

75. pants

Sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijas padomdevēja komiteja

1. Ar šo tiek izveidota Sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijas padomdevēja komiteja (še turpmāk "Padomdevēja komiteja"), kuras sastāvā no katras dalībvalsts ir:

- a) viens valdības pārstāvis;
- b) viens arodbiedrību pārstāvis;
- c) viens darba devēju organizāciju pārstāvis.

Katrā no iepriekš minētajām kategorijām norīko aizstājēju no katras dalībvalsts.

Padomdevējas komitejas locekļus un aizstājējus ieceļ Padome. Padomdevēju komiteju vada Eiropas Kopienu Komisijas pārstāvis. Padomdevēja komiteja izstrādā savu reglamentu.

2. Padomdevēja komiteja pēc Eiropas Kopienu Komisijas vai Administratīvās komisijas pieprasījuma vai pēc savas ierosmes ir pilnvarota:

- a) izskatīt vispārīgus jautājumus vai principiālus jautājumus un problēmas, kas rodas, īstenojot Kopienas noteikumus par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordināciju, jo īpaši attiecībā uz konkrētām personu kategorijām;
- b) sniegt Administratīvajai komisijai atzinumus par šādiem jautājumiem un minēto noteikumu pārskatīšanas priekšlikumus.

V SADAĻA

DAŽĀDI NOTEIKUMI

76. pants

Sadarbība

1. Dalībvalstu kompetentās varas iestādes nodod cita citai visu informāciju, kas attiecas uz:

- a) pasākumiem, kas veikti šās regulas īstenošanai;
- b) pārmaiņām šo valstu tiesību aktos, kas var ietekmēt šās regulas īstenošanu.

2. Šās regulas īstenošanas nolūkā dalībvalstu varas iestādes un iestādes laipni atvēl cita citai savus birojus un rīkojas tā, it kā īstētu pašas savus tiesību aktus. Minēto varas iestāžu un iestāžu sniegtā administratīvā palīdzība parasti ir bez atlīdzības. Tomēr Administratīvā komisija nosaka atlīdzināmo izdevumu veidu un limitus, kurus pārsniedzot, attiecīgie izdevumi ir jāatlīdzina.

3. Šās regulas īstenošanas nolūkos dalībvalstu iestādes un iestādes var tieši sazināties cita ar citu un ar attiecīgajām personām vai viņu pārstāvjiem.

4. Lai nodrošinātu šās regulas pareizu īstenošanu, iestādēm un personām, uz kurām attiecas šī regula, ir savstarpējas informēšanas un sadarbības pienākums.

Iestādes saskaņā ar labas pārvaldības principu atbild uz visiem pieprasījumiem pieņemamā termiņā un šajā sakarā attiecīgajām personām sniedz visu informāciju, kas vajadzīga, lai viņas varētu izmantot tiesības, kuras tām piešķirtas ar šo regulu.

Attiecīgajām personām iespējami drīz jāinformē kompetentās dalībvalsts un dzīvesvietas valsts iestādes par visām pārmaiņām, kas saistītas ar viņām vai viņu ģimeni un ietekmē viņu tiesības saņemt pabalstus saskaņā ar šo regulu.

5. Šā panta 4. punkta trešajā daļā minētā informēšanas pienākuma nepildīšanas dēļ var tikt piemēroti samērīgi pasākumi saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Tomēr šie pasākumi ir līdzvērtīgi pasākumiem, ko līdzīgās situācijās piemēro saskaņā ar valsts tiesību aktiem, un to dēļ attiecīgās personas nezaudē iespēju un tām nav pārmērīgi grūti praktiski izmantot tiesības, kas tām piešķirtas ar šo regulu.

6. Ja rodas grūtības, interpretējot vai piemērojot šo regulu, un tādēļ varētu tikt apdraudētas tādas personas tiesības, uz kuru tā attiecas, kompetentās dalībvalsts vai attiecīgās personas dzīvesvietas dalībvalsts iestāde sazinās ar attiecīgās(-o) dalībvalsts(-u) iestādi(-ēm). Ja pienācīgā termiņā nav iespējams rast risinājumu, attiecīgās iestādes var lūgt iesaistīties Administratīvo komisiju.

7. Dalībvalsts iestādes, iestādes un tiesu iestādes tām iesniegtos pieteikumus vai citus dokumentus nedrīkst noraidīt, pamatojoties uz to, ka tie ir rakstīti citas dalībvalsts oficiālajā valodā, kas atzīta par Kopienas iestāžu oficiālo valodu atbilstoši Līguma 290. pantam.

77. pants

Personas datu aizsardzība

1. Ja saskaņā ar šo regulu vai īstenošanas regulu kādas dalībvalsts varas iestādes vai iestādes dara zināmus personas datus citas dalībvalsts varas iestādēm vai iestādēm, uz šo informāciju attiecas tās dalībvalsts datu aizsardzības tiesību akti, kas tos nosūta. Uz katru paziņojumu no saņēmējas dalībvalsts varas iestādes vai iestādes, kā arī uz šās dalībvalsts sniegto datu glabāšanu, mainīšanu un iznīcināšanu attiecas minētās saņēmējas dalībvalsts datu aizsardzības tiesību akti.

2. Datus, kas vajadzīgi šās regulas un īstenošanas regulas piemērošanai, viena dalībvalsts pārsūta citai dalībvalstij saskaņā ar Kopienas noteikumiem par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un brīvu apriti.

78. pants

Datu apstrāde

1. Dalībvalstis arvien vairāk izmanto jaunas tehnoloģijas to datu apmaiņai, piekļuvei un apstrādei, kas vajadzīgi, lai piemērotu šo regulu un īstenošanas regulu. Eiropas Kopienu Komisija sniedz atbalstu vispārējas intereses darbībām, tiklīdz dalībvalstis ir izveidojušas šādas datu apstrādes pakalpojumus.

2. Katra dalībvalsts atbild par savas datu apstrādes pakalpojumu pienākumu daļas pārvaldīšanu saskaņā ar Kopienas noteikumiem par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un brīvu apriti.

3. Elektronisku dokumentu, ko nosūtījusi vai izdevusi iestāde atbilstoši šai regulai vai īstenošanas regulai, neviena citas dalībvalsts varas iestāde vai iestāde nedrīkst noraidīt, pamatojoties uz to, ka tas saņemts ar elektroniskiem līdzekļiem, ja saņēmēja iestāde ir paziņojusi, ka var saņemt elektroniskus dokumentus. Šādu dokumentu reproducēšanu un saglabāšanu uzskata par pareizu un precīzu oriģinālā dokumenta reproducēšanu vai tās informācijas atspoguļošanu, uz ko tas attiecas, ja nav pierādījumu par pretējo.

4. Elektronisku dokumentu uzskata par spēkā esošu, ja datorsistēmā, kurā dokuments ir saglabāts, ir drošības kontrole, kas nepieciešama, lai nepieļautu nekādu attiecīgā ieraksta mainīšanu vai izpaušanu vai neatļautu piekļuvi tam. Katrā brīdī jābūt iespējai reproducēt saglabāto informāciju tā, lai to uzreiz var izlasīt. Ja viena sociālā nodrošinājuma pārvalde citai nosūta elektronisku dokumentu, atbilstīgi pasākumi tiek veikti saskaņā ar Kopienas noteikumiem par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un brīvu apriti.

79. pants

Sociālās nodrošināšanas jomas darbību finansēšana

Saistībā ar šo regulu un īstenošanas regulu Eiropas Kopienu Komisija var pilnīgi vai daļēji finansēt:

- a) darbības, kuru mērķis ir uzlabot informācijas apmaiņu starp dalībvalstu sociālās nodrošināšanas pārvaldēm un iestādēm, jo īpaši datu elektronisko apmaiņu;
- b) jebkuru citu darbību, kuras mērķis ir personām, uz kurām attiecas šī regula, un to pārstāvjiem sniegt informāciju par tiesībām un pienākumiem, kas izriet no šās regulas, izmantojot vispiemērotākos līdzekļus.

80. pants

Atbrīvojumi

1. Jebkādu atbrīvojumu no nodokļiem, zīmognodevām, notariālo darbību vai reģistrācijas maksām vai to samazinājumu, kas paredzēts kādas dalībvalsts tiesību aktos attiecībā uz apliecībām vai dokumentiem, kuri jāuzrāda, piemērojot šās dalībvalsts tiesību aktus, attiecina arī uz līdzīgām apliecībām vai dokumentiem, kuri jāuzrāda, piemērojot citas dalībvalsts tiesību aktus vai šo regulu.

2. Jebkurus paziņojumus, dokumentus un apliecības, kas jāuzrāda, piemērojot šo regulu, no autentificēšanas atbrīvo diplomātiskās vai konsulārās iestādes.

81. pants

Prasības, deklarācijas vai pārsūdzības

Jebkuru prasību, deklarāciju vai pārsūdzību, kas, piemērojot kādas dalībvalsts tiesību aktus, būtu noteiktā termiņā jāiesniedz šās dalībvalsts varas iestādē, iestādē vai tiesas iestādē, pieņem, ja šāds dokuments šajā pašā termiņā ir iesniegts citas dalībvalsts atbilstīgā varas iestādē, iestādē vai tiesas iestādē. Šādā gadījumā tā varas iestāde, iestāde vai tiesas iestāde, kas saņēmusi prasību, deklarāciju vai pārsūdzību, nekavējoties nosūta to pirmās dalībvalsts kompetentajai varas iestādei, iestādei vai tiesas iestādei vai nu tieši, vai ar attiecīgās dalībvalsts kompetento iestāžu starpniecību. Dienu, kurā šādas prasības, deklarācijas vai pārsūdzības iesniegtas otrās dalībvalsts varas iestādē, iestādē vai tiesas iestādē, uzskata par to iesniegšanas dienu kompetentajā varas iestādē, iestādē vai tiesas iestādē.

82. pants

Medicīniskās apskates

Medicīnisko izmeklēšanu, kas paredzēta kādas dalībvalsts tiesību aktos, pēc kompetentās iestādes pieprasījuma citā dalībvalstī var veikt prasības iesniedzēja vai uz pabalstiem tiesīgās personas dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas iestāde saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti īstenošanas regulā vai par ko savstarpēji vienojušās attiecīgo dalībvalstu kompetentās varas iestādes.

83. pants

Tiesību aktu īstenošana

Īpaši noteikumi par atsevišķu dalībvalstu tiesību aktu īstenošanu ir norādīti XI pielikumā.

84. pants

Iemaksu iekasēšana un pabalstu atgūšana

1. To iemaksu iekasēšanu, kas pienākas kādas dalībvalsts iestādei, un to pabalstu atgūšanu, ko nodrošinājusi kādas dalībvalsts iestāde, bet kas nepienākas, var īstenot citā dalībvalstī saskaņā ar tām procedūrām, garantijām un privilēģijām, ko piemēro to iemaksu iekasēšanai, kuras pienākas šās dalībvalsts atbilstīgajai iestādei, un to pabalstu atgūšanai, kurus tā nodrošinājusi, bet kuri nepienākas.

2. Izpildāmos tiesu un administratīvo iestāžu lēmumus, kas attiecas uz iemaksu, procentu un citādu maksājumu iekasēšanu vai uz tādu pabalstu atgūšanu, kas nodrošināti, bet nepienākas saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem, atzīst un izpilda pēc citas dalībvalsts kompetentās iestādes pieprasījuma, ievērojot ierobežojumus un procedūras, kas paredzētas tiesību aktos, un citādas procedūras, ko piemēro līdzīgiem šās dalībvalsts lēmumiem. Šādus lēmumus deklarē par izpildāmiem minētajā dalībvalstī, ciktāl to pieprasa tās tiesību akti un citādas procedūras.

3. Vienas dalībvalsts iestādes prasībām izpildes, bankrota vai izlīguma procesā citā dalībvalstī ir tādas pašas privilēģijas kā tās, ko šās dalībvalsts tiesību akti nosaka tāda paša veida prasībām.

4. Šā panta īstenošanas procedūra, ieskaitot izmaksu atlīdzināšanu, reglamentē ar īstenošanas regulu vai, ja nepieciešams, izmantojot dalībvalstu savstarpējus nolīgumus kā papildu pasākumu.

85. pants

Iestāžu tiesības

1. Ja kāda persona saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem saņem pabalstus sakarā ar kaitējumu, kas radies citā dalībvalstī notikušā notikumā, jebkuras tās iestādes tiesības, kura atbild par pabalstu nodrošināšanu, attiecībā pret trešo personu, kurai ir pienākums nodrošināt atlīdzību par nodarīto kaitējumu, regulē šādi noteikumi:

- a) ja uz iestādi, kura atbild par pabalstu nodrošināšanu, saskaņā ar tiesību aktiem, kurus tā piemēro, ir pārgājušas tiesības, kas saņēmējam ir pret trešo personu, šādu pāreju atzīst visas dalībvalstis;
- b) ja iestādei, kura atbild par pabalstu nodrošināšanu, ir tiesības tiesības pret trešo personu, šādas tiesības atzīst visas dalībvalstis.

2. Ja kāda persona saskaņā ar vienas dalībvalsts tiesību aktiem saņem pabalstus sakarā ar kaitējumu, kas radies citā dalībvalstī notikušā notikumā, minēto tiesību aktu noteikumus, kas nosaka, kādos gadījumos ir izslēdzama darba devēju vai viņu darbinieku civiltiesiskā atbildība, piemēro attiecībā uz minēto personu vai kompetento iestādi.

Šā panta 1. punktu piemēro arī visām par pabalstu nodrošināšanu atbildīgās iestādes tiesībām attiecībā pret darba devējiem vai viņa darbiniekiem gadījumos, kad netiek izslēgta viņu atbildība.

3. Ja saskaņā ar 35. panta 3. punktu un/vai 41. panta 2. punktu divas vai vairākas dalībvalstis vai to kompetentās varas iestādes ir noslēgušas nolīgumu, lai atteiktos no kompensācijas norēķiniem starp iestādēm, kas ir to jurisdikcijā, vai ja kompensācijas norēķini nav atkarīgi no faktiski nodrošināto pabalstu summas, visas tiesības, kas rodas attiecībā pret atbildīgo trešo personu, reglamentē šādi noteikumi:

a) ja dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas dalībvalsts iestāde piešķir pabalstus personai saistībā ar kaitējumu, kas radies tās teritorijā, šī iestāde atbilstoši to tiesību aktu noteikumiem, ko tā piemēro, izmanto tiesību pārņemšanu vai tiešu rīcību pret trešām pusēm, kam jānodrošina kompensācija par kaitējumu;

b) lai piemērotu a) apakšpunktu:

i) personu, kas saņem pabalstus, uzskata par apdrošinātu dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas iestādē,

un

ii) šo iestādi uzskata par iestādi, kas atbild par pabalstu nodrošināšanu;

c) 1. un 2. punktu piemēro attiecībā uz visiem pabalstiem, uz ko neattiecas nolīgums par kompensācijas norēķinu nepiemērošanu vai kompensācijas norēķini, kuri nav atkarīgi no faktiski iesniegto pabalstu summas.

86. pants

Divpusēji nolīgumi

Attiecībās starp, no vienas puses, Luksemburgu un, no otras puses, Franciju, Vāciju un Beļģiju 65. panta 7. punktā minētā laika posma piemērošana un ilgums ir atkarīgs no divpusēju nolīgumu noslēgšanas.

VI SADAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

87. pants

Pārejas noteikumi

1. Nekādas tiesības saskaņā ar šo regulu nav iegūstamas par laika posmu pirms tās piemērošanas dienas.

2. Lai noteiktu pabalstu tiesības, kas iegūtas saskaņā ar šo regulu, ņem vērā visus apdrošināšanas periodus un, attiecīgā gadījumā, visus nodarbinātības, pašnodarbinātības vai dzīvesvietas periodus, kas ir izpildīti saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem pirms šās regulas piemērošanas attiecīgajā dalībvalstī.

3. Ievērojot 1. punktu, tiesības tiek iegūtas saskaņā ar šo regulu arī tad, ja tās saistītas ar notikumu, kas noticis pirms tās piemērošanas dienas attiecīgajā dalībvalstī.

4. Pabalstu, kas nav piešķirts vai ir pārtraukts attiecīgās personas valsts piederības vai dzīvesvietas apsvērumu dēļ, pēc attiecīgās personas pieprasījuma piešķir vai atjauno ar darbības laiku, kas sākas šās regulas piemērošanas dienā attiecīgajā dalībvalstī, ar noteikumu, ka tiesības, kuru dēļ iepriekš nodrošināti pabalsti, nav atļūdzinātas, izmaksājot vienreizēju maksājumu.

5. Tādas personas tiesības, kam dalībvalstī tikusi nodrošināta pensija pirms šās regulas piemērošanas dienas, pēc attiecīgās personas pieprasījuma var pārskatīt, ņemot vērā šo regulu.

6. Ja divu gadu laikā pēc šās regulas piemērošanas dienas dalībvalstī ir iesniegts šā panta 4. vai 5. punktā minētais pieprasījums, tiesības, ko iegūst saskaņā ar šo regulu, ir spēkā no minētās dienas un pret attiecīgo personu nevar lietot nevienas dalībvalsts tiesību aktus attiecībā uz tiesību zaudēšanu vai ierobežošanu.

7. Ja 4. vai 5. punktā minētais pieprasījums ir iesniegts pēc divu gadu termiņa beigām pēc šās regulas piemērošanas dienas attiecīgajā dalībvalstī, tiesības, kuras nav zaudētas vai kurām nav laika ierobežojumu, ir spēkā no dienas, kurā ir iesniegts pieprasījums, ievērojot visus labvēlīgākus noteikumus, kuri paredzēti kādas dalībvalsts tiesību aktos.

8. Ja šās regulas rezultātā uz personu attiecas tādas dalībvalsts tiesību akti, kas nav valsts, kura noteikta saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 1408/71 II sadaļu, šos tiesību aktus turpina piemērot, kamēr attiecīgā situācija nemainās, izņemot gadījumus, kad attiecīgā persona pieprasa, lai uz to attiecina tiesību aktus, kas piemērojami

saskaņā ar šo regulu. Pieprasījumu trīs mēnešu laikā pēc šās regulas piemērošanas dienas iesniedz tās dalībvalsts kompetentajā iestādē, kuras tiesību akti ir piemērojami saskaņā ar šo regulu, ja attiecīgā persona ir pakļauta šās dalībvalsts tiesību aktiem no šās regulas piemērošanas dienas. Ja pieprasījums ir iesniegts pēc norādītā termiņa, nomaiņa notiek nākamā mēneša pirmajā dienā.

9. Šās regulas 55. pantu piemēro tikai pensijām, uz kurām šās regulas piemērošanas dienā neattiecas Regulas (EEK) Nr. 1408/71 46.c pants.

10. Šās regulas 65. panta 2. un 3. punkta otrā teikuma noteikumi ir piemērojami attiecībā uz Luksemburgu ne vēlāk kā divus gadus pēc šās regulas piemērošanas dienas.

11. Dalībvalstis nodrošina, lai tiktu sniegta atbilstoša informācija par tiesību un pienākumu izmaiņām, kas ieviestas ar šo regulu un īstenošanas regulu.

88. pants

Pielikumu atjaunināšana

Šās regulas pielikumus pārskata periodiski.

89. pants

Īstenošanas regula

Šās regulas īstenošanas kārtību nosaka turpmāk pieņemama regula.

90. pants

Atcelšana

1. Padomes Regulu (EEK) Nr. 1408/71 atceļ no šās regulas piemērošanas dienas.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2004. gada 29. aprīlī

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

P. COX

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

M. MCDOWELL

Tomēr Regula (EEK) Nr. 1408/71 paliek spēkā un tai arī turpmāk ir juridiskas sekas šādām vajadzībām:

- a) lai piemērotu Padomes 2003. gada 14. maija Regulu (EK) Nr. 859/2003, ar ko Regulas (EEK) Nr. 1408/71 un Regulas (EEK) Nr. 574/72 noteikumus attiecina arī uz trešo valstu piederīgajiem, uz kuriem minētie noteikumi neattiecas tikai viņu valsts piederības dēļ ⁽¹⁾, kamēr minētā Regula nav atcelta vai mainīta;
- b) lai piemērotu Padomes 1985. gada 13. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1661/85, ar ko attiecībā uz Grenlandi nosaka tehniskus labojumus Kopienas noteikumos par viesstrādnieku sociālo nodrošinājumu ⁽²⁾, kamēr šī regula nav atcelta vai mainīta;
- c) lai piemērotu Eiropas Ekonomikas zonas līgumu ⁽³⁾ un Nolīgumu par personu brīvu pārvietošanos starp Eiropas Kopieni un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses ⁽⁴⁾, un citus tādus nolīgumus, kuros ietverta atsauce uz Regulu (EEK) Nr. 1408/71, kamēr šie nolīgumi nav mainīti, ņemot vērā šo regulu.

2. Atsauces uz Regulu (EEK) Nr. 1408/71 Padomes 1998. gada 29. jūnija Direktīvā 98/49/EK par papildu pensijas tiesību nodrošināšanu nodarbinātām un pašnodarbinātām personām, kas pārvietojas Kopienā ⁽⁵⁾, jāsaprot kā atsauces uz šo regulu.

91. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no īstenošanas regulas spēkā stāšanās dienas.

⁽¹⁾ OV L 124, 20.5.2003., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 160, 20.6.1985., 7. lpp.

⁽³⁾ OV L 1, 3.1.1994., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 114, 30.4.2002., 6. lpp. Nolīgumā jaunākie grozījumi izdarīti ar ES–Šveices Komitejas Lēmumu Nr. 2/2003 (OV L 187, 26.7.2003., 55. lpp.).

⁽⁵⁾ OV L 209, 25.7.1998., 46. lpp.

I PIELIKUMS

UZTURĒŠANAS MAKSĀJUMU UN ĪPAŠU BĒRNA PIEDZIMŠANAS UN ADOPCIJAS PABALSTU AVANSI

(1. panta z) apakšpunkts)

- I. Uztura maksājumu avansi
- A. BEĻĢIJA
Uztura piemaksu avansi saskaņā ar 2003. gada 21. februāra likumu, ar ko izveido uztura maksājumu aģentūru federālajā sabiedrisko pakalpojumu dienestā, Finanšu departamentā.
- B. DĀNIJA
To alimentu avansa maksājums, kas noteikti Tiesību aktā par bērnu pabalstiem.
To alimentu avansa maksājums, kas konsolidēti ar 2002. gada 11. septembra Likumu Nr. 765.
- C. VĀCIJA
Uztura maksājumu avansi saskaņā ar Vācijas 1979. gada 23. jūlija Likumu par uztura maksājumu avansiem (*Unterhaltsvorschussgesetz*).
- D. FRANCIJA
Ģimenes atbalsta pabalsts, ko maksā bērnam, kura viens vai abi vecāki nepilda maksāšanas saistības vai nespēj izpildīt savas uzturēšanas saistības, vai uztura piemaksas maksājums, ko nosaka ar tiesas lēmumu.
- E. AUSTRIJA
Uztura maksājumu avansi saskaņā ar Federālo likumu par bērna uztura avansu piešķiršanu (*Unterhaltsvorschussgesetz 1985–UVG*).
- F. PORTUGĀLE
Uzturēšanas maksājumu avansi (19. novembra Likums Nr. 75/98 par nepilngadīgo uztura garantijām).
- G. SOMIJA
Uztura piemaksas saskaņā ar Bērna uzturēšanas drošības likumu (671/1998).
- H. ZVIEDRIJA
Uztura piemaksas saskaņā ar Uzturēšanas atbalsta likumu (1996:1030).
- II. Īpaši bērna piedzimšanas un adopcijas pabalsti
- A. BEĻĢIJA
Bērna piedzimšanas un adopcijas pabalsts.
- B. SPĀNIJA
Vienreizēja maksājuma piedzimšanas pabalsti.
- C. FRANCIJA
Piedzimšanas vai adopcijas pabalsti kā daļa no "agrīnās bērnības pabalsta".
- D. LUKSEMBURGA
Pirmsdzemdību pabalsti.
Bērna piedzimšanas pabalsti.
- E. SOMIJA
Maternitātes pabalstu kopums, vienreizējs maternitātes pabalsts un palīdzība tāda vienreizēja maksājuma veidā, kas ir paredzēts, lai kompensētu starptautiskas adopcijas izmaksas saskaņā ar Maternitātes pabalsta likumu.

II PIELIKUMS

**TO KONVENCIJU NOTEIKUMI, KAS PALIEK SPĒKĀ UN KO ATTIECĪGĀ GADĪJUMĀ PIEMĒRO TIKAI
PERSONĀM, UZ KURĀM TĀS ATTIECAS**

(8. panta 1. punkts)

Šā pielikuma saturu nosaka Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar Līgumu, tiklīdz iespējams, vēlākais līdz šīs regulas piemērošanas dienai, kas minēta 91. pantā.

—

III PIELIKUMS

**IEROBEŽOJUMI ATTIECĪBĀ UZ TIESĪBĀM SAŅEMT PABALSTUS NATŪRĀ PAR PIEROBEŽAS
DARBINIEKA ĢIMENES LOCEKĻIEM***(18. panta 2. punkts)*

DĀNIJA

SPĀNIJA

ĪRIJA

NĪDERLANDE

SOMIJA

ZVIEDRIJA

APVIENOTĀ KARALISTE

—

IV PIELIKUMS

LIELĀKAS TIESĪBAS PENSIONĀRIEM, KAS ATGRIEŽAS KOMPETENTAJĀ DALĪBVALSTĪ*(27. panta 2. punkts)*

BEIĢIJA

VĀCIJA

GRIEĶIJA

SPĀNIJA

FRANCIJA

ITĀLIJA

LUKSEMBURGA

AUSTRIJA

ZVIEDRIJA

V PIELIKUMS

LIELĀKAS TIESĪBAS PIEROBEŽAS DARBINIEKIEM, KAS ATGRIEŽAS DALĪBVALSTĪ, KURĀ IEPRIEKŠ VEIKUŠI DARBĪBU BODARBINĀTAS VAI PAŠNODARBINĀTAS PERSONAS STATUSĀ (PIEMĒROJAMAS TIKAI TAD, JA ARĪ SAKĀRSTĀ PARĀDĀS DALĪBVALSTS, KURĀ ATRODAS KOMPETENTĀ IESTĀDE, KAS ATBILD PAR TO PABALSTU NATŪRĀ IZMAKSĀM, KURI NODROŠINĀTI PENSIONĀRAM VIŅA DZĪVESVIETAS DALĪBVALSTĪ)

(28. panta 2. punkts)

BEĻĢIJA

VĀCIJA

SPĀNIJA

FRANCIJA

LUKSEMBURGA

AUSTRIJA

PORTUGĀLE

VI PIELIKUMS

TO A VEIDA TIESĪBU AKTU IDENTIFIKĀCIJA, UZ KURIEM JĀATTIECINA ĪPAŠA KOORDINĀCIJA

(44. panta 1. punkts)

A. GRIEĶIJA

Tiesību akti, kas attiecas uz lauksaimniecības apdrošināšanas shēmu (OGA), kura paredzēta Likumā Nr. 4169/1961.

B. ĪRIJA

1993. gada Sociālās labklājības (konsolidācijas) likuma II daļas 15. nodaļa.

C. SOMIJA

Invaliditātes pensijas, kas noteiktas saskaņā ar 1956. gada 8. jūnija Valsts pensiju likumu un ko piešķir atbilstīgi Valsts pensiju likuma (547/93) pārejas noteikumiem.

Valsts pensijas personām, kas ir invalīdi vai agri kļūst par invalīdiem (Valsts pensiju likums (574/93)).

D. ZVIEDRIJA

No ienākumiem atkarīgi slimības pabalsti un darbības kompensācija (Likums 1962:381, kurš grozīts ar Likumu 2001:489).

E. APVIENOTĀ KARALISTE

a) Lielbritānija

1992. gada Iemaksu un pabalstu likuma 30.A(5), 40., 41. un 68. pants.

b) Ziemeļīrijā

1992. gada Iemaksu un pabalstu (Ziemeļīrijas) likuma 30.A(5), 40., 41. un 68. pants.

—

VII PIELIKUMS

ATBILSTĪBA STARP DALĪBVALSTU TIESĪBU AKTIEM ATTIECĪBĀ UZ INVALIDITĀTES PAKĀPES NOSACĪJUMIEM

(Regulas 46. panta 3. punkts)

BEĻĢIJA

Dalībvalsts	Shēmas tādu dalībvalstu iestāžu pārziņā, kas pieņēmušas lēmumu, ar kuru atzīst invaliditātes pakāpi	Shēmas, kas ir tādu Beļģijas iestāžu pārziņā, kurām atbilstības gadījumā lēmums ir saistošs				
		Vispārīgā shēma	Kalnraču apdrošināšanas shēma		Jūrmieku apdrošināšanas shēma	OSSOM
			Vispārīga invaliditāte	Darba nespēja		
FRANCIJA	1. Vispārīga shēma:					
	— III grupa (pastāvīga aprūpe)	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— II grupa	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— I grupa	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	2. Lauksaimniecības shēma					
	— Pilnīga, vispārīga invaliditāte	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— Vispārīga invaliditāte divu trešdaļu apmērā	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— Pastāvīga aprūpe	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	3. Kalnraču apdrošināšanas shēma:					
	— Daļēja vispārīga invaliditāte	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— Pastāvīga aprūpe	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— Darba nespēja	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	4. Jūrmieku apdrošināšana shēma:					
— Vispārīga invaliditāte	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības	
— Pastāvīga aprūpe	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības	
— Darba nespēja	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	
ITĀLIJA	1. Vispārīgā shēma:					
	— Invaliditāte – strādniekiem	Nav atbilstības	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— Invaliditāte – kalpotājiem	Nav atbilstības	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
2. Jūrmieku apdrošināšanas shēma:						
— Nepiemērotība darbam jūrā	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	
LUKSEMBURGA (1)	Darba ņēmēja invaliditāte – strādniekiem	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	Invaliditāte – kalpotājiem	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības

(1) Ierakstus, kas attiecas uz atbilstību starp Luksemburgu un Franciju vai Beļģiju, pakļauj tehniskai pārskatīšanai, ņemot vērā izmaiņas tiesību aktos Luksemburgā.

FRANCIJA

Dalībvalsts	Shēmas, kas ir tādu Francijas iestāžu pārziņā, kurām lēmums ir saistošs atbilstības gadījumā	Vispārīgā shēma			Lauksaimniecības shēma			Kalnrāču apdrošināšanas shēma			Jūrnieku apdrošināšanas shēma		
		I grupa	II grupa	III grupa Pastāvīga aprūpe	2/3 invaliditāte	Pilnīga invaliditāte	Pastāvīga aprūpe	2/3 vispārīga invaliditāte	Pastāvīga aprūpe	Darba nespēja	2/3 vispārīga invaliditāte	Pilnīga darba nespēja	Pastāvīga aprūpe
BEĻĢIJA	Shēmas tādu dalībvalstu iestāžu pārziņā, kas pieņēmušas lēmumu, ar kuru atzīst invaliditātes pakāpi	I grupa	II grupa	III grupa Pastāvīga aprūpe	2/3 invaliditāte	Pilnīga invaliditāte	Pastāvīga aprūpe	2/3 vispārīga invaliditāte	Pastāvīga aprūpe	Darba nespēja	2/3 vispārīga invaliditāte	Pilnīga darba nespēja	Pastāvīga aprūpe
	1. Vispārīgā shēma	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	2. Kalnrāču apdrošināšanas shēma — daļēja vispārīga invaliditāte — darba nespēja	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
3. Jūrnieku apdrošināšanas shēma	Atbilstība (2)	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība (2)	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība (2)	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
ITĀLIJA	1. Vispārīgā shēma — invaliditāte – strādniekiem — invaliditāte – kalpotājiem	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	2. Jūrnieku apdrošināšanas shēma — nepiemērotība darbam jūrā	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	Invaliditāte – strādniekiem Invaliditāte – kalpotājiem	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
LUKSEMBURGA (2)	Invaliditāte – strādniekiem	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Atbilstība	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	Invaliditāte – kalpotājiem	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības

(1) Vienīgi tad, ja Beļģijas iestāde ir atzinusi, ka strādnieks nav piemērots darbam pazemē vai zemes līmenī.

(2) Ciktāl Beļģijas iestāžu atzītā invaliditāte ir vispārīga invaliditāte.

(3) Ierakstus, kas attiecas uz atbilstību starp Luksemburgu un Franciju vai Beļģiju, pakļauj tehniskajai pārskatīšanai, ņemot vērā izmaiņas, kas ir izdarītas Luksemburgas tiesību aktos.

ITĀLIJA

Dalībvalsts	Shēmas tādu dalībvalstu iestāžu pārziņā, kas pieņēmušas lēmumu, ar kuru atzīst invaliditātes pakāpi	Shēmas, kas ir tādu Itālijas iestāžu pārziņā, attiecībā uz kurām lēmums ir saistošs atbilstības gadījumā		
		Vispārīgā shēma		Jūrnieka nepiemērotība kuģošanai
		Strādnieki	Kalpotāji	
BEĻĢIJA	1. Vispārīgā shēma	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	2. Kalnraču apdrošināšanas shēma			
	— daļēja vispārīga invaliditāte	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— darba nespēja	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	3. Jūrnieku apdrošināšanas shēma	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
FRANCIJA	1. Vispārīgā shēma			
	— III grupa (pastāvīga aprūpe)	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— II grupa	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— I grupa	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	2. Lauksaimniecības shēma			
	— pilnīga vispārējā invaliditāte	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— daļēja vispārīga invaliditāte	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— pastāvīga aprūpe	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	3. Kalnraču apdrošināšanas shēma			
	— daļēja vispārīga invaliditāte	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— pastāvīga aprūpe	Atbilstība	Atbilstība	Nav atbilstības
	— darba nespēja	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	4. Jūrnieku apdrošināšanas shēma			
	— daļēja vispārīga invaliditāte	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	— pastāvīga aprūpe	Nav atbilstības	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	— darba nespēja			

LUKSEMBURGA ⁽¹⁾

Dalībvalsts	Shēmas tādu dalībvalstu iestāžu pārziņā, kas pieņēmušas lēmumu, ar kuru atzīst invaliditātes pakāpi	Shēmas, kas ir tādu Luksemburgas iestāžu pārziņā, attiecībā uz kurām lēmums ir saistošs atbilstības gadījumā	
		Invaliditāte – strādniekiem	Invaliditāte – kalpotājiem
BEĻĢIJA	1. Vispārīgā shēma	Atbilstība	Atbilstība
	2. Kalnraču apdrošināšanas shēma:		
	— daļēja vispārīga invaliditāte	Nav atbilstības	Nav atbilstības
— darba nespēja	Nav atbilstības	Nav atbilstības	
3. Jūrnieku apdrošināšanas shēma	Atbilstība ⁽¹⁾	Atbilstība ⁽¹⁾	
FRANCIJA	1. Vispārīgā shēma:		
	— III grupa (pastāvīga aprūpe)	Atbilstība	Atbilstība
	— II grupa	Atbilstība	Atbilstība
	— I grupa	Atbilstība	Atbilstība
	2. Lauksaimniecības shēma:		
	— pilnīga vispārīga invaliditāte	Atbilstība	Atbilstība
	— vispārīga invaliditāte divu trešdaļu apmērā	Atbilstība	Atbilstība
	— pastāvīga aprūpe	Atbilstība	Atbilstība
	3. Kalnraču apdrošināšanas shēma:		
	— vispārīga invaliditāte divu trešdaļu apmērā	Atbilstība	Atbilstība
	— pastāvīga aprūpe	Atbilstība	Atbilstība
	— pilnīga vispārīga invaliditāte	Nav atbilstības	Nav atbilstības
	4. Jūrnieku apdrošināšana shēma:	–	
	— daļēja vispārīga invaliditāte	Atbilstība	Atbilstība
	— pastāvīga aprūpe	Atbilstība	Atbilstība
— darba nespēja	Nav atbilstības	Nav atbilstības	

⁽¹⁾ Ciktāl Beļģijas iestādes atzītā invaliditāte ir vispārīga invaliditāte.

⁽¹⁾ Ierakstus, kas attiecas uz atbilstību starp Luksemburgu un Franciju vai Beļģiju, pakļauj tehniskai pārskatīšanai, ņemot vērā izmaiņas tiesību aktos Luksemburgā.

VIII PIELIKUMS

GADĪJUMI, KAD NEATKARĪGAIS PABALSTS IR VIENĀDS AR PROPORCIONĀLO PABALSTU VAI LIELĀKS PAR TO

(52. panta 4. punkts)

A. DĀNIJA

Visi pieteikumi uz pensijām, kas minētas likumā par sociālajām pensijām, izņemot IX pielikumā minētās pensijas.

B. FRANCIJA

Visi pieteikumi pensiju pabalstu vai apgādnieku zaudējuma pabalstu saņemšanai saskaņā ar darbinieku vai pašnodarbināto papildu pensijas shēmām, izņemot pieteikumus vecuma pensijas vai atraitnes pensijas saņemšanai saskaņā ar papildu pensiju shēmu civilās aviācijas gaisa kuģu apkalpes locekļiem.

C. ĪRIJA

Visi pieteikumi izdienas pensiju, vecuma (no iemaksām atkarīgu) pensiju, atraitnes (no iemaksām atkarīgas) pensijas un atraitņa (no iemaksām atkarīgas) pensijas saņemšanai.

D. NĪDERLANDE

Ja personai ir tiesības saņemt pensiju, pamatojoties uz Nīderlandes Likumu par vispārēju vecuma apdrošināšanu (AOW).

E. PORTUGĀLE

Invaliditātes, vecuma un apgādnieka zaudējuma pensijas prasības, izņemot gadījumus, kad kopējais to apdrošināšanas periodu ilgums, kas izpildīti saskaņā ar vairāk nekā vienas dalībvalsts tiesību aktiem, ir vienāds ar 21 kalendāro gadu vai lielāks, kad valsts apdrošināšanas periodi ir vienādi ar 20 gadiem vai mazāki un kad aprēķinu veic saskaņā ar 11. pantu 2002. gada 19. februāra Dekrētā Nr. 35/2002 par noteikumiem pensijas summas noteikšanai. Šādos gadījumos, piemērojot labvēlīgākas pensiju veidošanas likmes, summa proporcionālā aprēķina rezultātā var būt lielāka nekā neatkarīgā aprēķina rezultātā iegūtā.

F. ZVIEDRIJA

No ieņēmumiem atkarīga vecuma pensija (Likums 1998:674), no ieņēmumiem atkarīga apgādnieka zaudējuma pensija korekcijas pensijas veidā, bērna pensija, ja nāve iestājusies pirms 2003. gada 1. janvāra, un atraitnes pensija (Likums 2000:461 un Likums 2000:462).

G. APVIENOTĀ KARALISTE

Visi pieteikumi par tādu izdienas pensiju, atraitņu pabalstu un apbedīšanas pabalstu saņemšanu, kas noteikti saskaņā ar regulas III sadaļas 5. nodaļas noteikumiem, izņemot tos, attiecībā uz kuriem:

- a) taksācijas gada laikā, kurš sākās 1975. gada 6. aprīlī vai vēlāk:
  - i) attiecīgā persona ir bijusi izpildījusi apdrošināšanas, nodarbinātības vai dzīvesvietas periodus saskaņā ar Apvienotās Karalistes un citas dalībvalsts tiesību aktiem; un
  - ii) viens (vai vairāki) no taksācijas gadiem, kas minēti i) nodalījumā, nav uzskatīti par kvalificējošu gadu Apvienotās Karalistes tiesību aktu nozīmē;
- b) apdrošināšanas periodus, kas izpildīti saskaņā ar Apvienotajā Karalistē spēkā esošajiem tiesību aktiem attiecībā uz periodiem pirms 1948. gada 5. jūlija, ņemtu vērā regulas 52. panta 1. punkta b) apakšpunkta nolūkā, piemērojot apdrošināšanas, nodarbinātības vai dzīvesvietas periodus saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem.

IX PIELIKUMS

PABALSTI UN NOLĪGUMI, KAS ĻAUJ PIEMĒROT 54. PANTU

I. Regulas 54. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētie pabalsti, kuru summa nav atkarīga no izpildīto apdrošināšanas vai dzīvesvietas periodu ilguma**A. BEĻĢIJA**

Pabalsti, kas attiecas uz vispārīgo invaliditātes shēmu, īpašo kalnračiem paredzēto invaliditātes shēmu un īpašo tirdzniecības flotes jūrniekiem paredzēto shēmu.

Pabalsti par pašnodarbinātu personu apdrošināšanu pret darba nespēju.

Pabalsti, kas attiecas uz invaliditāti aizjūras teritoriju sociālās apdrošināšanas shēmā un Beļģu Kongo un Ruandas–Urundi bijušajiem darbiniekiem paredzētajā invaliditātes shēmā.

B. DĀNIJA

Pilna Dānijas valsts vecuma pensija, ko pēc 10 gadu nodzīvošanas ir ieguvušas personas, kurām pensija piešķirta līdz 1989. gada 1. oktobrim.

C. GRIEĶIJA

Pabalsti saskaņā ar Likumu Nr. 4169/1961 saistībā ar lauksaimniecības apdrošināšanas shēmu (OGA).

D. SPĀNIJA

Apgādnieka zaudējuma pensija saskaņā ar vispārīgajām un īpašajām shēmām, izņemot Īpašo shēmu ierēdņiem.

E. FRANCIJA

Invaliditātes pensija saskaņā ar vispārējo sociālās nodrošināšanas sistēmu vai saskaņā ar laukstrādniekiem paredzēto shēmu.

Atraitņa vai atraitnes invaliditātes pensija saskaņā ar vispārējo sociālās nodrošināšanas sistēmu vai saskaņā ar laukstrādniekiem paredzēto shēmu, ja to aprēķina, pamatojoties uz mirušā laulātā pensiju, par kuru norēķini veikti atbilstoši 52. panta 1. punkta a) apakšpunktam.

F. ĪRIJA

A veida invaliditātes pensija.

G. NĪDERLANDE

Grozītais 1966. gada 18. februāra likums par darbinieku invaliditātes apdrošināšanu (WAO).

Grozītais 1997. gada 24. aprīļa likums par pašnodarbināto personu invaliditātes apdrošināšanu (WAZ).

1995. gada 21. decembra likums par pārdzīvojušo apgādājamo personu vispārējo apdrošināšanu (ANW).

H. SOMIJA

Valsts pensijas personām, kas ir piedzimušas ar invaliditāti vai agri kļuvušas par invalīdiem (Valsts pensiju akts 547/93).

Valsts pensijas, kas ir noteiktas saskaņā ar 1956. gada 8. jūnija Valsts pensiju aktu un ko piešķir atbilstīgi Valsts pensiju akta (547/93) pārejas noteikumiem.

Bērna pensijas papildu summa saskaņā ar 1969. gada 17. janvāra Apgādnieka zaudējuma likumu.

I. ZVIEDRIJA

No ieņēmumiem atkarīga apgādnieka zaudējuma pensija bērna pensijas un korekcijas pensijas veidā, ja nāve iestājusies 2003. gada 1. janvārī vai vēlāk un mirusi persona piedzīmusi 1938. gadā vai vēlāk (Akts 2000:461).

II. **Regulas 54. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētie pabalsti, kuru summu nosaka, atkarā no kreditētā perioda, ko uzskata par izpildītu laikā starp apdrošināšanas gadījuma datumu un vēlāku datumu**

A. VĀCIJA

Invaliditātes un apgādnieka zaudējuma pensijas, attiecībā uz kurām ņem vērā papildu periodu vecuma pensijas, attiecībā uz kurām ņem vērā jau iegūto papildu periodu.

B. SPĀNIJA

Pensijas par aiziešanu pensijā vai par aiziešanu pensijā pastāvīgas nespējas (invaliditātes) dēļ saskaņā ar Īpašo shēmu ierēdņiem, ja apdrošināšanas gadījuma brīdī saņēmējs bijis aktīvs ierēdnis vai pielīdzināms tādām; tādas pensijas nāves gadījumā un apgādnieka zaudējuma (atraitnes/atraitņa, bāreņu un vecāku) pensijas, kas pienākas saskaņā ar Likuma par valsts pensionāriem konsolidētā teksta I sadaļu, ja nāves brīdī ierēdnis bijis aktīvs vai pielīdzināms tādām.

C. ITĀLIJA

Itālijas pilnīgas darba nespējas pensijas (*inabilità*).

D. LUKSEMBURGA

Invaliditātes un apgādnieka zaudējuma pensijas.

E. SOMIJA

Darba pensijas, attiecībā uz kurām ņem vērā laika periodus nākotnē saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

F. ZVIEDRIJA

Slimības pabalsts un darbības kompensācija garantijas pabalsta veidā (Akts 1962:381).

Apgādnieka zaudējuma pensija, ko aprēķina, pamatojoties uz pieņemtajiem apdrošināšanas periodiem (Akts 2000:461 un 2000:462).

Vecuma pensija garantijas pensijas veidā, ko aprēķina, pamatojoties uz pieņemtiem iepriekš aprēķinātiem periodiem (Akts 1998:702).

III. **Regulas 54. panta 2. punkta b) apakšpunkta i) nodaļumā minētie nolīgumi, kuru nolūks ir novērst to, ka vienu un to pašu kreditēto periodu ņemtu vērā divas vai vairāk reizes:**

Somijas Republikas un Vācijas Federatīvās Republikas 1997. gada 28. aprīļa Sociālās nodrošināšanas nolīgums.

Somijas Republikas un Luksemburgas Lielhercogistes 2000. gada 10. novembra Sociālās nodrošināšanas nolīgums.

Ziemeļvalstu 1992. gada 15. jūnija Konvencija par sociālo nodrošinājumu.

X PIELIKUMS

ĪPAŠI NO IEMAKSĀM NEATKARĪGI NAUDAS PABALSTI

(70. panta 2. punkta c) apakšpunkts)

Šā pielikuma saturu nosaka Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar Līgumu, tiklīdz iespējams, bet noteikti pirms šīs regulas piemērošanas dienas, kas minēta 91. pantā.

XI PIELIKUMS

ĪPAŠI DALĪBVALSTU TIESĪBU AKTU PIEMĒROŠANAS NOTEIKUMI

(51. panta 3. punkts, 56. panta 1. punkts un 83. pants)

Šā pielikuma saturu nosaka Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar Līgumu, tiklīdz iespējams, bet noteikti pirms šās regulas piemērošanas dienas, kas minēta 91. pantā.
